

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónapra 2 korona.

VIDEKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK.
 6-határozott pontú sor egyszer 20 fill.
 minden következőjéé 16 fillér
 Nyitási sor 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF.

Szombat, február 9.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Rendőrnymor.
- A munkásbiztosítás.
- Arad gyásznapja.
- Új vasutak a megyében.
- Arad — Aradért.
- Bublos püspök és Dolosch Irma.
- Napl aktualitások.
- A benold-gyár beszámolója.
- Tárca: Bernstein és Puccini. Irta: Prohászka L. dr

Rendőrnymor.

Arad, február 8.

Azt mondják, hogy Aradon rossz a közbiztonság. Azt mondják, hogy Aradon tehetetlen a rendőrség. Azt mondják, hogy Aradon nem elég köteleességtudó és ügybuzgó a rendőr. Azt mondják. Pedig tévedés van a dologban. Aradon kitűnő a közbiztonság, erélyes és ügyes a rendőrség, a köteleességtudás mintaképe a rendőr. Persze, csak aránylag. Arányítva a létszámhoz, a rendőrök fizetéséhez és a reájuk bízott munka nagyságához. Mert amit Aradon tapasztal az ember a rendőrség környékén, az a legsötétebb nyomor.

Az aradi rendőr nem keresi meg egy munkabíró férfi átlagos napszámberét sem s ezzel szemben a szolgálata nehezebb, mint bárhol. Minden nyolcszáz lélekre jut egy-egy közrendőr. A szolgálat éjjel és nappal tart, a rendőrök egyrésze állandóan maródi, másik része rendes szolgálatra alig használható ujonc. Arad 70 rendőre közül harminc-negyven van átlag naponta szolgálatban: szóval *egy rendőrnek*

*állandóan ezernyelcszás ember élet és vagyon biztonsága fölött kell őrködni, nappal őrségen állania, éjjel patronill-szolgálatot teljesítenie. Felhasználják őket küldöncöknek is és mindezért kap az aradi rendőr 30—32 forint havi bért, melyből még láb-
 beliszükségletét is fedeznie kell. Szóval egy napra nem jut két koronája sem. Emellett az állása csöppet sem biztos: napról-napra kicseppenhet belőle.*

Vannak a rendőrök között családos emberek is. Azt már *Malthus* is megállapította, hogy szegény embernek nem szabad megnősülnie s hogy a szegény ember nemcsak, hogy mégis megnősül, de a legnagyobb könnyelműséggel még a honpolgárokat is szaporítja. Az aradi rendőr aronban — és ezt bárki is beláthatja, — nem tarthat fenn családot a maga fizetéséből. Vagy leteszi az örök szüzességi fogadalmat, amit elvégre mégsem lehet egy rendőrtől kivánni, vagy nem eszik és a családjának sem ad enni, vagy — és itt jön a bökkenő, — más eszközökkel segít magán.

Mik ezek a más eszközök?

A rendőrök feleségei legtöbb esetben foglalkozás után néznek. A piacokon a kofák között ott találhatni őket: a piaci mizériákat persze nem veszi észre a rendőr, aki kollégája nejét nem bántja és ép ezért nem bánthat mást sem, ha oka volna is. Az éjszakai őrzéstartók, melyek a kávéházakba és a korcsmákba szorult éjjeli életet ellenőrzik, szívesen elfogadnak a kávéstól, vagy a korcsmárosától valami

szívmelegítőt: egy kis fekete kávé, vagy valami itókát. Természetes, hogy ezek után a szemek behunyódnak s az a sok piszok, amellyel Arad éjjeli élete diszes, eltakarítatlanul marad. Verekedések, hamis kártyázások, botrányok, bicskázások mulnak el s csak hébe hóba, a látszat és a dekorum kedvéért történik rendőri beavatkozás. A rendőr teljesíti kötelességét — fizetése és anyagi helyzete arányában. És ebben az arányban Aradon kitűnő a közbiztonság, és azért éjnek évadján revolver nélkül még a legcsendesebb mellékutcában sem célszerű sétálni.

Aki azonban azt véli, hogy a rendőrnek az anyagiaktól eltekintve kitűnő a dolga, az erősen téved. A nehéz és sok szolgálat, melyet az ugyszólván minden alaposabb kiképzés nélküli rendőrtől megkövetelnek, nem elegendő teher. Minden kisebb szabálytalanság után ráhúzzák a közrendőrré a 3—5—10 koronás bírságot. Hadd szaporodjék a nyugdíjalap! A nyugdíjalap, amelyből épen a rendőröknek jut legkevesebb, mert a ritkaságok közé tartozik, hogy az aradi rendőr elérje a nyugdíjra képesítő szolgálati időt. És nem is csuda, ha a közbiztonság nem a polgárok, hanem a tolvajok, hamiskártyások és verekedők közbiztonsága ebben a városban. A rendőrlégénység folytonosan változik. Hat hónapi próbaidőre fogadják fel a legénységet, de a hat hónap leteltével ép úgy csapják el a rendőrt, mintha ujonc lenne. Állandóan van a legénység sorában egy tekintélyes hányadát tevő

Bernstein és Puccini.

Irta: Prohászka László dr.

Első tekintetre kissé erőszakosnak tűnhet fel ez a szokatlan névtársítás, de ha közelebbről szemügyre vesszük a dolgot, rájövünk, hogy van benne valamelyes logika. Azt hiszem nem a pusztán véletlen műve, hogy a színházak heti műsoraiban oly gyakran kerül egymás mellé ez a két név. Bizonyosan tudatosan történik így, ami mindenesetre művészi érzék által vezetett helyes színpadi ökonomiára vall. Ezért úgy vélem, nem minden haszonnélküli dolog keresni az okokat, amelyek a két névnek egymás mellé állítását jogosulttá teszik. sőt egyesenesen provokálják. És talán nem tévedek, midőn azt állítom, hogy a jelenkor e kimagasló írói és zeneszerzői genie-je között megvont párhuzam érdekes és tanulságos megfigyeléssel kecsegtet.

Az emberiségnek évezredekken át felhalmozott szellemi vagyona a legtökéletesebb köztalajdon, melyből mindenki bőven fedezheti szellemi szükségletét. Ez a szellemi tőke annál kifogyhatatlanabb, minél többen fogyasztják, mert az élvezett javak kamatos kamattal térülnek vissza, újabb erőforrásává válva a nagy „köz“-nek. És mégis az egyénnek, a szubjektív berendezésű „én“-nek szempontjából nézve, az a kérdés sem jogosulatlan, vajjon az emberiség nagy kulturteromelése fölér-e azzal a ropant idagerőmennyiséggel, amit már reá fordítottunk.

Nem az alacsony önzés áll a kérdés hátte-

rében, — mert hiszen az emberiség haszna még akkor is előbbrevaló az egyes ember érdekénél, ha a kettő között aránytalanság áll fenn az utóbbi rovására — hanem a természetudomány számos tapasztalata, mely a lelki élet jelenségeiből azt a következtetést vonja le, hogy az ember képességeinek végsőig feszítése nemcsak az egyes egyénre hat rombolólag, hanem már kezdi éreztetni káros visszahatását a nagy általánosságra is.

Persze bajos dolog ma megállapítani, hogy mennyi ebben a túlzás és mennyi a való. Tény azonban, hogy a gyorszerű felfedezések és találmányok, a napról-napra gyarapodó tudás oly sok ismeretlenről rántották le a leplet s a jövőnek oly szédítő perspektíváját nyitották meg, hogy e hatalmas faktorok kényszere alatt az ember lelki berendezkedése kezd megváltozni.

Más igények, más izlés kezd uralkodóvá válni. Az emberben ma a teljes megismerés olthatatlan vágya lobog, a mindent tudni akarás ambíciója feszül. jobban, mint valaha. A lázas gyorsasággal élő kultúrember idegzete lassanként elszozik a nyugodt kontemplációtól, úgy hogy már csak a robbanásszerű gyorsasággal egymásra tóduló extrém behatások érdeklők. Talán azért, mert ezek gyorsan mulók és nem marasztalják sokáig a szellemet, mely nem ér rá időzni hosszabb elyemléyedésre készítő tárgy mellett, amelyet már eleget ismer és élvezett. Ujat és legujabbat követel, mert csak ez érezteti vele az előretörékvés és haladás diadalmát.

A művelődés-történetből tudjuk, hogy va-

lamely korszak sajátos történelmi jelentőségét mindig a leghívebben tükrözte vissza az irodalom és a művészet. E kettő érzékeny lemez módjára hű képét adja a kor minden szellemi mozgalmának és eszméáramlatának. Így van ez ma is. A lelki életirány fennebb vázolt átalakulásának mind több és több bizonyítékát ismerjük fel a szellem produktív munkásainak műveiben.

A legjellegzetesebb és ma már az egész művelt világ által ismert képviselői ennek a szellemi evolúciónak Bernstein és Puccini. akikben oly sok a hárhuzamos elem, hogy lehetetlen bennük fel nem ismerni a modern kor szellemi munkásainak két azonos fejlődési típusát. Az ő műveik elemzése izgatón érdekes betekintést enged műhelyükbe, ahol az a magasabb törvényszerűség uralkodik s azok az új erők működnek, amelyeknek mindannyian hódolunk. Bátran elmondható, hogy az ő műveikben a maga hamisítatlan valóságában inkarnálódik a huszadik század emberének egész komplikált ideglete.

Mindkettő markáns egyéniség. Mindkettő imponáló bátorsággal szakít a bemohosodott régi hagyományokkal s új alapokat keres; érthető megbotránkozására az irodalom és zene dogmatikusainak, akik anatómát szórnak mindenki fejére, ki a szent sablontól csak egy hajszálnyira is eltérni merészel.

De míg Bernstein a mű beltartalmát, a lélektani igazságot sem átallja megcsonkítani a külső hatás kedvéért, addig Puccini csak a régi formáktól és eszközöktől tér el s az újak-

ujonc, aki azt sem tudja, hogy kicsoda utcái vannak a városnak, aki soha rendőri szolgálatot nem teljesített s akinek minden tudománya az, hogy *Savlot* Domokos a főkapitány és hogy ez a főkapitány igen szigorú ember. Az elbocsajtás és a rekrutálás pedig szüntelenül folyik. Nem tudható: vajon azért-e, mert a legénységi anyag rossz, vagy azért, mert a vezetés rossz. Azt azonban mindenki tudja, hogy épkezláb embert, munkabíró embert, akinek emellett valamicske esze is van, nem igen lehet napi kilenc hatosért kapni. Mert ennyit lehet egy rendőr napi keresetere számítani, ha a birságolásokat és a lábbeli szükségletre kellő pénzt leszámítjuk.

Azt hisszük, az előadottak után senki sem tartja túlzásnak, ha rendőrnymorról beszélünk. Nyomorog a rendőr és nyomorog rend dolgában a közönség is. A létszámot a törvényhatóság nem akarja emelni. Nem csuda, ha ezek után azt állítjuk, hogy Aradon aránylag kitűnő a közbiztonság. Hiszen aránylag a félszeműség a vaksághoz képest kitűnő állapot.

Mostanság sok szó esik a vidéki rendőrségek államosításának kérdéséről. Államosítás! Gyönyörnek nagyon sok lenne. A mostani kormány, amelynek a törvényhatóságok ellenállása és teljes autonómiája volt a nagy küzdelem idején legerősebb támogatója, hálából elejtette a közigazgatás államosításának eszméjét. Enélkül pedig aligha államosítják a rendőrségeket is. Mi már nagyon is megelégednénk azzal, ha a törvényhatóság valahára tiszta képet szerezne a rendőrség helyzetéről és a közbiztonság körüli ázsiai állapotokról. Rendszeresített, állandó rendőrség, alapos kiképzés kellene mindenkéül. Amíg a rendőrököt tetszés szerint lehet kidobálni, amíg a legénység nyomorog s amíg egy rendőr három embernek való munkát végez: addig hiába itt minden. Marad minden a régiben.

Ha nem a pótdadó, az nő.

§.

kal a tartalom művészibb kifejezésére, tehát a magasabb művészi ideálra törekszik. Kettőjük közül tehát a dolog természeténél fogva Bernstein a nagyobb „nihilista.“

Általában a könnyed mozgás embere, aki igazi francia nonchalance-val tölteszi magát a drámai esztetika szabályain. Igazi színpadi hatásművész, kihez fogható nem tud felmutatni a színi irodalom. Nem sok súlyt helyez az egyseges cselekményre s figyelmen kívül hagyva azt, amit a drámában belső igazságnak nevezünk, sokszor merő feltevésekből teremt helyzeteket. De ezeket oly ügyesen tudja felruházni a valóságosság látszatával, hogy a néző észre sem veszi, hogy tulajdonképpen elámitották.

Egy kártyavesztésből eredő sikkasztás banális témájából oly tragikumot és három ember között oly elemi összeütközést teremt, hogy elfelejtünk arra gondolni, vajon a szereplők közül kinek-kinek érdeme szerint mér-e a költői igazságszolgáltatás?

Másutt a finyás francia szalónélet kellő közepében nyilvános statáriumot tartat az apával ennek detektív által leleplezett és tolvajnak kikiáltott fia felett. S mindezt azért, mert erre egy későbbi, nagyon hatásos helyzet megteremtése végett szüksége van.

Sőt egyenesen szembe helyezkedik az erkölcsi közmeggyőződéssel, a midőn az embernek egyik legsúlyosabb erkölcsi eltévelyedését, a lopást, a nőnek férje iránt való határtalan szerelmével, igazabban nyíltan bevallott tetszágyával akarja igazolni; vagy amikor ment-seget talál ama bűnös hitves és anya számára, aki ügyesen alkalmazott flirt által, megcsiklandozott asszonyi hiúságból elhagyja családját, s amikor az öt évig becselenségben élő nőt, kit a nyomor büntető ostora visszakerge-

A munkásbiztosítás. Szterényi beszéde.

(A képviselőház ülése.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 8.

A Ház ma folytatta a munkásbiztosítási törvény tárgyalását. A szónokok tábláján ma is szaporodott a beszélni akaró szónokok névsora, de a Ház képe mégis azt mutatja, hogy az érdeklődés nagyon csekély. A folyosón is alig van élet. Akik itt vannak, azokat ma a munkásbiztosításnál jobban érdekli a Wallenstein-Róza-ügy, melyről a *Budapest* újabb szenzációs leleplezéseket közöl.

Részletes tudósításunk:

(Egy kis tévedés.)

Justh Gyula elnök pont tíz órakor megnyitja az ülést.

Napirend előtt, mivelhogy ma kivételképpen interpellációs nap van, *Thorotzkai* Miklós gróf jegyző felolvasta az indítványkönyvet. Még ki sem ejtette az utolsó mondatot, amikor dühösen felpattant a helyéről *Szkicsák* Ferenc:

— A jegyző ur tévedni méltóztatik! — kiáltotta. En bejegyeztem egy interpellációt.

Az elnök nagy derűtlenség közben igen dühösen rácsöngetett:

— Milyen címen kíván szólni a képviselő ur? — kérdezte.

— En bejegyeztem egy interpellációt! — ismételte *Szkicsák*.

Az elnök legyintett a jobb kezével.

— Kérem, az interpellációs könyvre még nem is került a sor! — mondta. Most csak az indítványkönyvet ismertettük. Kérem a képviselő urat, kísérvé figyelemmel a tanácskozás rendjét s ne pazarolja ok nélkül a Ház idejét.

Szkicsák tudta, mit kell ilyenkor csinálni:

— Bocsánat, tévedtem! — mondta kérés hangon. Azután zavart képpel leült a helyére.

A jegyző ezután jelentette, hogy *Szmrecsányi* György, *Szász* József és *Szkicsák* Ferenc jegyzett be interpellációt. Ezekre a Ház fél két órakor tér át.

(Fő a bizalom.)

A munkásbiztosítási törvényjavaslatnál: *Kecskeméthy* Ferenc: Örömmel üdvözi a

javaslatot, mint az új szociálpolitika első fegyverét. Vannak azonban aggodalmak is azzal szemben. Ilyen a centralizáció kérdése. Azt hiszi, hogy ez nagy apparatust és sok költséget fog kívánni. Kérdéses, hogy nem lesz-e nehézkes ilyen nagy intézmény központi kezelése?

Világhy Gyula: A mellőzött néptömegek égető nyugtalansággal lesik a kormány reformjait. Hiszi, hogy a mostani javaslattal az alkotások szakadatlan folyama indul meg. Az iparosztály minden pártfogást megérdemel, mert a nemzeti küzdelemben is derekasan példát adott arra, hogyan kell teljesíteni a hazafias kötelességeket.

(Kossuth szócsové.)

Szterényi József: Nem tudja, helyesen cselekszik-e, ha már a vita elején felszólal, de sok olyan szempontra kell kiterjeszkednie, melynek a későbbi tárgyalás folyamára döntő befolyással kell lennie. A kereskedelmi miniszter tegnap nagy, új programot adott, amely ipari életünknek, munkásaink gazdasági és szociális életének új irányt szab. Az állam kötelességének kívánt a kereskedelmi miniszter eleget tenni, melylyel a munkásoknak tartozik. A javaslat tárgyalásánál először azt az alapvető kérdést kellett eldöntenie, a kötelező vagy az önkéntes biztosítási rendszer alkalmasabb-e? A külföldi példák arról tesznek tanuságot, hogy a kötelező biztosítás vált be mindig jobban. Számokat sorol fel annak bizonyítására, hogy ez a rendszer nálunk is a legjobban beválik. Ezt a példát követi ő is, mert az a cél vezet, hogy a munkásságon s ezzel közvetve a közgazdasági helyzeten általában is segítsen. A mi sajátos viszonyaink között csak a kötelező balesetbiztosítás képzelhető el. Hogy ez mennyire igaz, látnivaló az 1905. évi balesetstatisztikából, melyet részletesen ismertett. Hivatkozik külföldi szaketektikákra. Így *Kögler* osztrák kormánytanácsos kijelentette, hogy az eddigi balesetbiztosítási törvények közül a legszerencsésebben a most tárgyalás alatt levő magyar törvényjavaslat fejtette meg a kérdést. Ez a törvény azt célozza, hogy a munkát és a tőkét egyenjogusítsa. (Zajos helyeslés.) És ezt célozza még az a sok javaslat, melyeket *Kossuth* Ferenc tegnap bejelentett. A legközelebbi feladat lesz az aggkori és a rokkantbiztosítás, melynél a paritás szintén biztosítva lesz, ép úgy, mint a munkásvédelmi javaslatnál, mely még a nyár előtt fog beterveztetni. (Helyeslés.) Ugyanannyi munkás ül majd ugyanannyi munkaadóval szemben s ha mindkét fél kölcsönösen, hiven teljesíti köte-

tett a lelketlenül otthagyt családi tűzhelyhez, mintegy megtisztultnak állítja oda s ezt a megtisztulást a kiállott szenvedésekkel motíválja meg.

De tagadhatatlan, hogy a legközönségesebb, sőt hibás beállítású témát is oly mesteri ékes-szólással védi, oly szellemes dialógokkal, annyi nemes hévvel szövi tovább, hogy a hatás nem maradhat el, sőt meglepő.

Bernstein kevésbé nagy filozófus, mint inkább ügyes taktikus. Ő érzi, hogy a mai embernek nem lassan emésztő szenvedély, hanem gyorsan váltakozó izalmak kellene; hogy lelkének nem a gondolatok és eszmék, hanem a gyorsan muló szenzáció a mindennapi tápláléka. Ugy találja, hogy a lelket ez jobban izgatja, mint az ünnepi csemege. Hogy mily helyesen következtet, bizonyítja a példátlan siker.

Bernstein-nal rokon egyéniség a drámai zeneköltés terén *Puccini*, a kiváló olasz maestro. Alig tévedünk, ha az ő sajátosság-zenéjében ugyanazon okok átalakító hatását ismerjük fel, amelyek Bernsteinnél közreműködhettek.

Utóbbihoz hasonlóan ő is az erős drámai cselekményt, az izgató szcenériát keresi. Megrázó drámai akcentusokkal festi a szerelmi hűségért gyilkolni tudó és életét áldozó nő lelki világát. De az ő génusza ott bontakozik ki egész nagyságában, mikor a kis japán leány szerelmi csalódásának mindennapos történetét is az általános emberi tragikum magaslatára tudja emelni.

Tény az, hogy *Puccini* az egyetlen, aki Wagner óta számbavehető eredeti drámai irányt képvisel. Wagnertől megtartja a szöveg logikus megzenésítésére való törekvést, a vezérmotívum elvét, de mellőzi a wagneri zenedráma széles architektúráját s e helyett az ember

belvilágának, lelki emócióinak, gyorsan változó hangulatainak kifejezésére keres új módokat és hangszíneket s azokat meg is találja. Ebben nyilvánul *Puccini*-nek kiváló korszakos jelentősége.

Az ő sajátosságos ritmikái és harmoniai alakzatai, pl. a *Tosca*-nak időnkint visszatérő kromatikus menetű hármas hangzatai és érdekes diszsonanciái, a lassu motívumba hirtelen beleszaladó gyors ritmusú téma, frappans hatású hangszerelésbeli kombinációk képezik az ő sokoldalú eszközeit.

Es ez a heves indulatu, olaszosan forróvérű, mindent kifejezni tudó ideges muzsika teljes összhangban van a modern ember nagyigényű, bonyolult berendezésű kedély és idegvilágával. Ebben rejlik rendkívüli hatásának titka.

Már most, hogy az esztetika szempontjából helyese-e a drámai irodalom és zene terén ez az új irány, a fölött ne vitatkozzunk. Amint hogy meddőnek tartok minden vitát, amelyet valamely e fajta reform-irányzat fölött folytatni szokás. A döntés joga ugysem az egyeseké, hanem a művelt nagyközönségé. Ez pedig nem sokat ad a becikkelyezett széptani elvekre s nem igen kíváncsi az egyes ember véleményére. És ebben teljesen igaza van, mert az ő józan esztetikáját — hogy: szép az, ami tetszik — semmiféle doktrínával kimozgatni nem lehet. Ha valamely reform-irány nekünk nem kell, ugysem fogadjuk el; ha pedig, egyszer végleg elfogadta, akkor ugyis hiába való minden rekrimináció.

Mert hát a közönség elég erős ahhoz, hogy esztetikát csináljon.

lességét az ügy iránt, akkor megtaláljuk az alapot, melyből kiindulva, a szociális béke előmozdításához leginkább hozzáfogunk jutni. (Zajos helyeslés.) Az autonómiát is minden tekintetben, a legmesszebbmenő igényeknek megfelelőleg óvták meg. A segélyezés miatt a szociálisták ezt a törvényt alamizsna törvénynek keresztelik el. Hát ideális állapot volna az, hogy erre ne legyen szükség, de az lehetetlen. A többi európai államnál sokkal messzebb megy a mi törvényünk, mely a belegség esetén való kártalanítás rendszerét hozza be. Ezután a fedezet kérdésével foglalkozik. Megnyugtatta a Házat, hogy a kezelés nem lesz drága. Ellenkezőleg, az egységes kezelés olcsóbbá teszi a biztosítást és az ellenőrzés is könnyebb lesz.

(A kisiparosok tévedtek.)

Kimutatja, hogy a kisiparosokat félrevezették, amidőn elhitették velük, hogy túlságosan meg fognak terheltetni, de a gyári iparra sem ró újabb terheket; a különbség csak az, hogy most meg fog szünni a jogbizonytalanság, mert bármi okozta is a balesetet, a szándékoság kivételével, a munkás azonnal megkapja a kártalanítást. Foglalkozik azzal a váddal, hogy a munkaadók kérvényeit a legnagyobb jóindulattal tárgyalta a miniszter és a Ház két bizottsága, míg a munkások kérései süket fülekre találtak. Ez valótlan. A miniszter és a bizottságok egyforma jóindulattal tárgyalta minden kérést. Hiszen a törvény minden betűjéig végig vonul a szeretet. Az intenció az, hogy a hazafias munkásokat segítsék. Nálunk minden javaslatból hazafiassági kérdést kell csinálni s az alkotmány szavaiba csak azokat fogadhatja be a nemzet, akik vele együtt éreznek. Erre az elvre épült ez a javaslat, melyet elfogadásra ajánl. (Hosszantartó éljenzés és taps.)

A Ház Lengyel Zoltánnak záros határidőre vonatkozó kérelmét nagy többséggel elfogadta. Csak a függetlenségi párt egy része szavazott ellene, köztük Kossuth Ferenc is. Az alkotmánypárt egyhangulag megszavazta a kérelmet.

Rakovszky István indítványára utasították a mentelmi bizottságot, hogy erről az ügyről 8 nap alatt tegyen jelentést.

Elnök tíz percre fölfüggeszti az ülést.

(A hopponmaradt interpellációk.)

Szünet után elhalasztják a munkásbiztosítási javaslatot, de mivel Rakovszky István elnök váratlanul nyitotta meg az ülést és az interpellációk egyike sem volt a teremben, Rakovszky negyed kettőkor hirtelen bezárta az ülést.

Ennek híre nagy izgalmat okozott a folyosón és az interpellációk hevesen kifakadtak Rakovszky eljárása ellen. *Justh* Gyula is helytelenítette az ülés hirtelen bezárását és kijelentette, hogy Rakovszkynek vagy folytatattatnia kellett volna a törvényjavaslat tárgyalását, vagy újabb szünetet kellett volna adnia, mert a Ház határozatában kimondotta, hogy csak fél 2-kor tér át az interpellációkra.

Új vasutak a megyében.

Vásárhelyi László- emléktábla.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 8.

Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület ma délelőtt tartotta az egyesület székházában második igazgató választmányi gyűlését, amelyen több fontos közgazdasági kérdés került tárgyalás alá.

Az elnöki jelentés szerint, amelyet *Keller* Iván ügyvezető-titkár terjesztett elő, az egyesület folyó évi közgyűlését március végén fogja megtartani, s ugyanakkor történik az egyesület néhai igazgató-elnökének, *Vásárhelyi* Lászlónak tiszteletére az egyesületi székházon elhelyezendő emléktáblának a leleplezése is.

A kereskedelemügyi miniszter felhívása folytán az egyesület elnöksége részletes tervezet dolgozott ki és terjesztett a választmány elé a vármegye területén kiépítendő legszükségesebb helyi érdekű vasúti vonalak irányára

nézve. A tervezetet a választmány változatlanul elfogadta. E szerint az egyesület a következő vasútvonalak kiépítését fogja a minisztériumnak javaslatba hozni:

Keskenyvágányú vasutak:

1. Kovácsháza—Kunágota—Dombiratos—Marcibány-Dombegyháza—Kisvarjas—Nagyvarjas—Gáj—Arad. Ennek két szárnyvonala: a) Dombiratos—Nagykamarás—Almáskamarás, b) Nagyvarjas—Tornya.

2. Arad—Ujarad—Zádorlak—Fönlak—Német-szentpéter—Székesut—Nagyfalu—Perjámos.

3. Arad—Ujarad—Kisszentmiklós—Kisfalud—Szépfalu—Traunau—Hidegkut.

4. Ujszentanna—Fazekasvarsánd—Szintye—Zaránd—Szapáryliget—Kerülös—Gurba—Csermő.

5. Kisjenő—Szintye—Ágya—Seprős—Apáti—Barakony—Talpas—Feketebátor.

Rendes nyomtávu vasutak:

6. Arad—Abrudbánya—Verespatak—Torda.

7. Nagylak—Sajtény—Szemlak—Németpereg—Kispereg—Battonya. Ennek egy szárnyvonala Szemlaktól—Pécskáig.

Aradvármegye törvényhatósága és Arad város tanácsa Nogradvármegyének a *tözsdei üzérkedés* korlátozása tárgyában kelt felhívását véleményadás céljából áttette a gazdasági egyesülethez, melyre vonatkozólag a választmány egyhangulag azon határozatot hozta, hogy Nogradvármegyének ezen felhívását úgy a vármegyének, valamint a városnak hozzájárulásra és a kormányhoz intézendő *hasonszellemű* felirattal való támogatásra fogja ajánlani.

Végül egy csomó községi ügyet intéztek el, illetve véleményeztek.

A gyűlésen jelen voltak: *Vásárhelyi* József igazgató elnök, *Abrai* Lajos, *Kosiasky* Viktor, *Purgly* László, *Récsey* Miklós, *Szathmáry* Gyula, *Török* Géza, *Vásárhelyi* Dezső, *Verzár* Márton és *Vörös* Henrik választmányi tagok, *Keller* Iván ügyvezető titkár és *Kemény* Szilárd titkár.

Arad gyászünnepe.

Az utcai harc évfordulója.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 8.

Méltó módon ünnepelte meg ma Aradváros polgársága és az Asztalos Sándor-társaság a hős Asztalos Sándor és a február 8-iki utcai harcban elesett névtelen hősök vitézi tettének évfordulóját. A házakon fekete zászlók hirdették a város gyászát.

Réggel kilenc órakor ünnepi mise volt a minoriták templomában. A misén *Csák* Cirjék dr. minorita rendfőnök imát mondott az utcai harcban elesett hősök lelki üdvösségeért. A templomban megjelentek: *Varjassy* Lajos polgármester, *Müller* Károly országgyűlési képviselő, *Sarlot* Domokos főkapitány, *Lócs* Rezső tanácsnok, *Reicher* Károly tiszti főügyész, *Posgay* Lajos dr. városi főorvos, *Nachtnébel* Gyula megyei árvaszéki elnök, *Heppes* Aladár megyei aljegyző és *Simay* István vezetésével az agghonvédek.

Az istentisztelet befejezése után a megjelent ünnepelő közönség gyászfátyollal bevont zászlók alatt, a vaggongyári zenekar hangjai mellett vonult a Szabadság-térre, ahol megkoszorúzták az utcai harc emléktábláját. Innen a Kossuth-utcába vonult a menet és a Kossuth-utcai iskolán levő táblát koszorúzták meg. Ezután kivonultak a temetőbe, hogy lerójják kegyeletüket a 48-as hősök emlékének. Ahol a menet elvonult, az emberek kalaplevéve álltak meg és különösen a 48-as honvédeket nézték tisztelettel.

(A temetőben.)

Amikor a menet a hősök sírházához érkezett, már nagyszámu közönség volt ott együtt. Ahi-

tattal hallgatták végig a felhangzó szöveget, amelyet *Zoltay* Mátyás zenetanár vezetése alatt a tanítóképző intézet énekkara adott elő. Ezután *Harmat* Ferenc tanító nagy hatást keltve elszavalta *Mohos* Agoston hazafias tüztől lángoló alkalmi költeményét. Ezután alkalmi beszéd következett, majd a Himnusz adta elő a tanítóképző intézet énekkara és ezután a menet bevonult a városba. A névtelen hősök sírházánál lefolyt ünnepélyen jelen volt *Müller* Károly országgyűlési képviselő is. Délben az Asztalos Sándor-társaság a 48-as honvédeket megvendégelte a Kánya-féle vendéglőben.

(A délutáni ünnepély.)

Délután hat órakor kezdődött az Asztalos Sándor-társaság emlékünnepe a városháza földszinti kistermében. Az ünnepélyt *Sófalvi* György, a társaság elnöke nyitotta meg lendületes beszéddel. Majd *Harmat* Ferenc tanító elszavalta *Mohos* Agoston alkalmi költeményét. Ezután *Berecz* Károly polgári fiúiskolai tanár a február 8-iki utcai harcot ismertette rövid, magasan szárnyaló beszédben, amely mély hatást keltett a hallgatóságban.

(Az Asztalos Sándor-társaság közgyűlése.)

Az ünnepély után kezdetét vette az Asztalos Sándor-társaság rendes évi közgyűlése. *Szarka* László titkár felolvasta az elnökség évi jelentését, amelyet tudomásul vettek. Ezután a tisztikar megválasztása következett. A tisztikar a következőképen alakult meg:

Védnök: *Varjassy* Lajos. *Díszelnök:* *Szondy* János. *Elnök:* *Sófalvi* György. *Társelnökök:* *Plesch* Hermann, *Bedő* Árpád dr., *Reinhart* Gyula. *Tiszteletbeli elnökök:* *Ifj. Nachtnébel* Ödön, *Vidulovics* Izidor, *Maisztrovics* János. *Al-elnökök:* *Thumó* Lajos, *Steigerwald* Alajos, *Glück* Károly, *Gásza* Béla, *Szabó* Zoltán. *Titkár:* *Szarka* László. *Helyettes titkár:* *Czirkál* Géza. *Tiszteletbeli jegyzők:* *Sommer* Nándor, *Moravék* Elemér, *Posch* Dezső, *Korom* József. *Számvevő:* *Horváth* Pál. *Örökös főpenztáros:* *Weil* Alajos. *Pénztáros:* *Kirle* Antal. *Ellenőrök:* *Varga* Kálmán, *Schäffer* József, *Atzél* Károly, *Grallert* Rezső, *Vidor* Dezső, *Klár* Ferenc, *Aszódi* Manó. *Ügyészek:* *Barabás* Béla dr., *Nagy* Sándor dr. *Gazdák:* *Reiner* Ede, *Zajonszkovszky* János. *Jegyzők:* *Ecseky* Flórián, *Zab* István, *Török* Viktor. *Számvizsgáló bizottság:* *Stein* Zsigmond elnök, *Faragó* Béla, *Kürthy* Fülöp tagok. Ezenkívül választottak még negyven választmányi tagot.

Este az Asztalos Sándor-társaság tagjai a Kánya-féle színházi sörcsarnokban társasvacsorára gyülekeztek össze.

Bubics püspök és Doleschi Irma.

Hová lettek a százasok? Pör az ajándékokért.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 8.

A badeni szanatórium szomorú lakóját, az agg beteg *Bubics* Zsigmondot még mindig nem hagyják békében. A múlt év szenzációjának egyik szomorú hőse az öreg püspök, akit a legképtelenebb botrányokba sodort hiszékenysége és gyengesége, aminek a révén a közelébe férközhettek a legkülönbözőbb existenciák. Egész sereg per folyik a budapesti és kassai törvényszék előtt, amelyek mind *Bubics* püspökkel vannak összefüggésben és amelyekben egy-egy mint alperes szerepel a gondnokság alá helyezett főpásztor.

A legújabb szenzáció, ami a neve körül keletkezett, egy újabb per, amit lovag *Malachovszky* Sándorné, született *Doleschi* Irma nevű hölgy indított ellene olyan címeken, amik erősen kompromittálják az agg kassai püspököt és élénk fényt vetnek azokra az intím összeköttetésekre, amik kassai aulájában bonyolódtak le. Lovag *Malachovszky* Sándorné Budapestben, mint varrónő keresi a kenyerét.

Utóbb azonban gondolt egy nagyot és Szende Amigél dr. budapesti ügyvéd útján keresetet adott be Bubicus püspök ellen. Ebben a keresetben elmondja a hölgy, hogy mikor a régi százforintosok kimentek a forgalomból, — tehát jó pár évvel ezelőtt, — ő átadott négy darab százforintot Bubicus püspöknek beváltás végett. A püspök azonban mindezeig nem számolt el a rábizott pénzzel, sőt mikor többször felszólította rá, akkor sem jelentkezett a koronákra váltott forintokkal. Ezenkívül egyéb követelése is van Doleschi Irmának Bubicus püspökön. Annak idején ugyanis himzett zsebkendőket, asztalterítőket és egyéb effajta női kézimunkát adott el Bubicus püspöknek, aki ezekért sem fizetett. Most ezekért is perli a főpapot.

A vizsgálóbíró kihallgatta Bubicus püspököt a követelésre nézve. Bubicus a százásokra vonatkozólag úgy vallott, hogy tényleg emlékszik rá, hogy Doleschi Irma átadott neki négy darab százforintot beváltás végett, de hogy ő visszaadta-e vagy sem a beváltott összeget, arra nem emlékszik. A kézimunkákról azt mondta az agg főpap, hogy azokat Doleschi Irma ajándékba adta neki.

A dolog azonban úgy áll, hogy annak idején, mikor a kassai rezidenciában leltároztak a miniszterium emberei, a könyvek közt és egyéb elrejtett helyeken, amikről a püspök maga sem tudott, elszórtan itt is, ott is találtak százforintosokat, sőt ezreket is, amiket a feledékeny öreg ember valamikor eltett, de másnapra már megfeledkezett róla. Valószínű, hogy a Doleschi Irma pénze is így kallódott el és a furcsa a dologban csak az, hogy a felperes hölgy csak most keresi a pénzét.

A püspök vallomása után természetesen el fogja marasztalni a bíróság a gondnokság alatt lévő főpapot. Érdekes, hogy Bubicus püspök most már olyan csekély évi járadékot élvez, hogy az ellene folyamatban levő perek költségei fölemészthetik az évi jövedelmét.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Szombat: Tosca, opera Bemutató előadás. (B. Berletzönc)

Vasárnap: Daltán: Lumpácus Vagabundus, bohózat. Este: A virágcsata, operett. (Berlet B.)

* Szivem. Bemutató számba menő repriz volt ma este. Hennequin és Bilhaud pazar ötletességű bohózata, a Szivem kacagtató ötletein mulatott a közönség. Zsufolt nézőtér honorálta a gyorsan gördülő előadásért a szereplők művészetét. Kitünő összjátékban, kifogástalan előadásban került színre a Szivem. A szereplők mindegyike hozzájárult a sikerhez. H. Novák Irén, Szendrey Mihály, H. Körössy Juci, Várnay, Dolly és Beregi együtt és külön külön a legjobbat nyújtották. A közönség pompás kedvben töltötte az estét. H. G.

* A Tosca premiérje. Nagy eseménye lesz holnap, szombaton az aradi Nemzeti színháznak. Puccini világhírű dalművét, a Toscát mutatja be a színház. A címszerepet Schubert Jenny éneklé, míg a többi szerepekben Ferrari lovag, Ladiszlav, Hunyady, Borbély és Faludy lépnek fel.

* A filharmonikusok hangversenye. Az aradi „Filharmonia” egyesület 1907. évi február hó 10-én délután 5 órakor a Fehér Kereszt szálloda nagytermében a cs. és kir. 33. gyalogezred teljes zenekarának közreműködésével Zellner Sándor karnagy ur vezetésével filharmoniai hangversenyt rendez, a következő műsorral: I. Liszt: Rákóczi induló (Synphonikus átdolgozás). II. Beethoven: 5 ik C moll Synphonia op. 67. a) Allegro con brio, b) Andante con moto, c) Allegro. III. Tschaikowsky: Suite (Casse Noisette) op. 71a. 1. Ouverture Miniature. 2. Danses Caractéristiques, a) Marsche, b) Danse de la Fée-Dragee, c) Danse Russe Trépac, d) Danse Arabe, e) Danse Chinoise. 3. Valse des Fleurs. IV. Wagner: Tannhäuser nyitány.

Arad — Aradért.

Reklámot a városnak!

— Az Aradi Közlöny indítójától —

Arad, február 8.

Erdekes eszmét pendített meg Kiss Ferenc törvényhatósági bizottsági tag az Asztalos Sándor társaság mai közgyűlésén. Szabad-előadást tartott Aradváros idegenforgalmának emeléséről és az aradi nemzeti ünnepélyek improvizálásáról. A szabadelőadásnak az volt a konklúziója, hogy célszerű volna, ha a város szervezetében olyan hivatal létesülne, amely Aradváros történelmi nevezetességét hivatászerűen reklámozza és az Aradra jövő idegeneket kalauzolja.

Kiss Ferenc rámutatott előadásában azokra a történelmi nevezetességekre, amelyek idegeneket vonzhatnak Aradra. Megemlékezett a felépítendő kulturpalotáról, amely a jövőben minden hazafias, kegyeleti és kulturális dolognak középpontja lesz. A környék nevezetességeit is felsorolta, továbbá Aradvárosának ama közérdekű, közhasznú és kulturális alkotásait, amelyek érdemesek arra, hogy az idegenek megtekintsék. Arra is kiterjeszkedett, hogy nemrégiben képző- és iparművészeti társulat alakult Aradon, amely évente képző- és iparművészeti kiállításokat fog rendezni. Mindezek olyan tényezők, amelyek Aradváros kulturáját, forgalmát, iparát és kereskedelmét emelni hivatva vannak, ha erre nézve céltudatos eszközöket használnak fel.

Mi sem fordulhatunk e tekintetben máshoz, mondta az előadó, mint a modern világ egyik elismert nagyhatalmasságához: a reklámhoz. A nyugati államok mindenhez felhasználják a reklámot és nagy eredményeket értek el vele. Arad most új korszak előtt áll. Meg kell ragadni minden eszközt, hogy a várost az európai városok nivójára emeljük. Az adófizető polgárság napról napra áldozatokat hoz, hogy a város az utóbbi évek stagnálásából kilépve, rohamosabb léptekkel emelkedjék. Eme nagy áldozatokkal szemben az adófizető polgárságot csak úgy rekompenzálhatjuk, ha városunk nagy történelmi fontosságú, kulturális, ipari és egyéb alkotásai útján, az idegenek minél nagyobb tömegét tereljük ide.

Méltányosnak véli tehát, hogy a városi hatóság létesítsen olyan hivatalos szervezetet, amelynek az lenne a feladata, hogy az Aradra jövő idegeneket utbaigazítsa. Szükségesnek tartja, hogy Aradváros hivatalos kalauzát kiadják, hogy azokkal a külföldi és hazai lapokkal és folyóiratokkal fentartsák az összeköttetést, amelyek hajlandók Aradváros nevezetességeit ismertetni továbbá, hogy vasúti állomásokon és fürdőkön plakátokat függeszsenek ki. Fel kell kérni a kormányt, hogy az október 6-iki gyásznapon kedvezményes vasúti jegyeket engedélyezzen és meg kell kérni az Aradon lakó országgyűlési képviselőket, hogy választóikat szólítsák fel arra, hogy a gyásznapi minél nagyobb tömegekben zarándokoljanak a vesztőhelyre.

Az Asztalos Sándor-társaság az előadást tetszéssel fogadta és Maurer Mihály indítványára kimondta, hogy már az idei októberi gyásznapi vasúti kedvezményeket kér a kereskedelmi minisztertől s hogy egy helyet jelöl meg, ahol a társaság tagjai közül mindig található lesz egy, aki a városba jövő idegeneket kalauzolja.

MULATSÁGOK

Farsangi naptár:

Február 9. A vasúti szövetség aradi kerületének hangversenye és táncestélye (Iparosház.) — Az új-aradi kereskedők körének táncmulatsága (Martini-sörözőknök.) — Az aradi csizmakészítő ipartársulat táncmulatsága (Láng-vendéglő.) — Az aradi állami tanítóképző ifjuság hangversenyyel egybekötött táncestélye (Tanítóképző.) — Táncestély Berzován (Zöldfa vendéglő.)

Február 10. A borossebesi kaszinó táncmulatsága. — A kurticai tűzoltótestület táncmulatsága (Nagyvendéglő.) — A gyoroki tűzoltóegylet műkedvelői előadásával egybekötött táncestélye (Nagyvendéglő.)

Február 16. Az aradi póta és távirda társaságok sport-egyesületének táncestélye (Láng-vendéglő.) — Az aradi ág. ev. egyház piknikje (Iparosház.) — A Kiszendrőhegyi jótékony leányegylet hangversenyyel és műkedvelői előadással egybekötött táncestélye (Kiszendrő.)

Február 23. Az aradi kaszinó egylet táncmulatsága (Fehér Keres. t.)

Március 2. Az aradi turista-egyesület trefas estélye (Iparosház.)

Március 3. Az aradi Lloyd-társulat estélye (Központi Szálló)

(=) Az aradi áll. tanítóképző ifjusága segélyalapja javára holnap, szombat este az államfő tanítóképző helyiségeiben hangversenyyel egybekötött zártkörű táncestélyt rendez. Jegyek ára: személyjegy 2 kor., családjegy 5 kor.

Műsor: 1. Kuruc dalok. Férfikarra alkalmazta Zoltay M. tanár. Előadja: az ifj. énekhar 2. Haydn J. Vonósnyes. Andantino grazioso. Előadja: Zoltay M. tanár, Allerhand B., Posta S. és Zajonskovsky J. 3. Magyar népdalok (Ábránd) Zong. előadja: Szabó Margit, gordonkán kíséri: Zajonskovsky J. 4. Balásy Gyula szavala. 5. Beethoven L. Zongora-hármas, 97. mű. Előadja: Zoltay Mátyásné, Zoltay Mátyás tanár és Zajonskovsky J. 6. Huber Károly. A harmonia dicsénete. Zoltay M.-né zongorakisérettel előadja: az intézeti nagy énekhar.

(=) Tulipán-ünnepélyek Csabán. A békéscsabai tulipánkert és márciusi bizottság február 9-én és 10-én a vigadó összes termeiben iparbazárral egybekötött jótékony ünnepélyeket rendez. Az ünnepségek sorrendje: Február 9-én délelőtt 9 órakor az iparbazár ünnepélyes megnyitása. Február 9-én és 10-én délután tea lesz a zöldteremben bizottsági nrhölgyek által kiszolgálva, 10-én este 9 órakor nagyszabású táncestély.

(=) Mulatság Világoson. A világosi Polgári kör és Dalkör február 1-én az áll. fiúiskolában hangversenyyel kapcsolatos táncmulatságot rendezett, mely a közönség érdeklődését és a jövődelmet tekintve, minden eddigi mulatságot fölülmúlt. A mulatság, melyen a közönség színe java képviselve volt, késő reggeli órákban ért véget.

Felülfizettek: Oszter Nándor (Ujszentanna) 10 kor., Török Árpád, Kriván János, Valerian József 8—6 kor., Glück Henrik (Pankota) 5 kor., ifj. Klein Manó (Galsa) 4 kor., Zehe János, Povolni Milán, Molnár Jakab 3—3 kor., Németh Károly, Teffort Ferenc, Dános Gyula, Grill József, Adler Ignác, dr. Vajda Jakab, Veisz Gyula, Grishaber Mór, Marksteiner Péter, Schmidt János, dr. Szarka Sándor, Theodorovics Péter, Appel Leó, Venter Gerő, Grefner Antal, Bódi József, Kosztolányi András (Paulis) 2—2 kor., Tóth Sándor, Ditrich Ferenc, Ebervein Antal, Albecker János, Leitner Pál, Gartner József, Faragó József, Weisz Lajos, Illmann József, Illmann István, dr. Czégka Zdenko, özv. dr. Balázs Vilmosné, Schwaro Soma, Konner Károly, Hermann Gyula (Galsa), Deák Sándor, Mádí Adam, Heller Ignác, dr. Kocsis Géza 1—1 kor., Hallai István 50 fillér, Reder Adolf 40 fillér.

Jelen voltak a mulatságon:

Asszonyok: Raab Albertné, Ma szai Jánosné (Galsa), Vojtek Jánosné (Galsa), Rozsnyai Lajosné (Galsa), Tóth Sándorné, Ditrich Ferencné, Fekete Mátyásné, Kvitkovszki Jánosné, Kern Henrikné, Loosz Antalné, Grill Józsefné, Göbel Károlyné, Ernst Alajosné, özv. Göbel Károlyné, özv. dr. Balázs Vilmosné, Gogolák Jánosné, özv. Glück Béláné, Turzán Józsefné, Fenyvesi Mihályné, Korodi Danielné, Janik Andrásné, Messer Ferencné, Kraft Józsefné, Fogverneki Albertné, Ebervein Antalné, Halbeker Jánosné, Csordás Ignác, Gartner Józsefné, Faragó Józsefné, Grishaber Mór, Bozsidiar Dezsóné, Marksteiner Péterné, Weisz Lajosné, Illmann Józsefné, Illmann Istvánné, Schmidt Jánosné, dr. Czégka Zdenkóné, Schmidt Jakabné, Mihalek Károlyné, Németh Károlyné, Grill Jánosné, Dános Gyuláné, Hapich Gyuláné, Frincz Zsigmondné, Herman Gyuláné (Galsa), Zehe Jánosné, Török Árpádné, Bódi Józsefné, Deák Sándorné, Mádí Adamné, Zimmermann Jánosné, Raab

Károlyné, Schwarcz Istvánné, Hegyesán Istvánné, Valerián Józsefné, Peternelli Árpádné, Simon Fábriáné, Kriván Jánosné, Schmalz Györgyné, Czirmer Mártonné, Kerner Hermanné, Domonkos Jánosné, Pfaf Ádámné, dr. Kocsis Gézané, Wekerle Nándorné, Apfel Leoné, Gerócs Pálné, Csányi Mihályné, Greffner Antalné.

Leányok: Kádár Aranka, Raab Lujza, Szorger Eszti, Balog Rózsika, Tencor Józefin, Vajda Gizella, Vajda Sárka, Csordás Anna, Messzer Magdolna, Német Gabriella, Ehrnleitner Teréz (Gurahonc), König Lujza és König Valéria (Temesvár), Loosz Erzsike, Fegyverneki Ilonka, Elek Márta, Göbel Hermína, Glück Mária, Glück Erzsébet, Weisz Margit, Hermann nővérek (Galsa), Grishaber Ilonka, Fritz Mária, Rác Katalin, Gogolák Annuska, Sevitcs Aurelia, Petrisor Hermína, Grill Giza, Ledermann Giza, Tefert Mariska, Kucsera Blanka, Török Anna, Csonka Mariska, Scheffer Anna (Arad), Lukovits Rózi (Ujarad), Singer Ilona, Balázs Ilona, Kovács Ilona, Kovács Krisztina, Schmalz Erzsébet, Haasz Géza (Lippa), Lévai Etus (Lippa), Schlesinger Valéria (Kovaszinc), Albetz Viktória, Csányi Etelka, Fenyvesi Juliska, Desztig Borbála, Oster Erzsébet (Ujarad), Hey Teréz (Ujarad), Baumgartner Erzsébet (Jánoshida), Kresz Mariska.

Az örök botrány.

Kossuth Ferencet leszavazták

Lengyel Zoltán kiadatása.

— Az Aradi Közlöny tudósítója. —

Arad, február 8.

A botránylavina megindult és Polónyi Géza távozásával egyáltalán nem tűnt el a magyar közélet felszínéről. Néhány napig csak a hiszterikus nő körül forgóldott, most azonban, hogy nyilvánosságra került a Rózának perrendellenesen kivett vallomása és Vázsonyi Vilmost is rágalmazták, ismét politikai afférrá lépett elő. Lengyel Zoltán ugyanis mentelmi jogának megsértését jelentette be és kérte a Házat, utasítsa a mentelmi bizottságot, hogy terjessze be záros határidő alatt az ez ügyben teendő javaslatát. A kérés teljesítését Kossuth Ferenc érthetetlen okból hevesen ellenezte és párthiveit is felszólította, hogy szavazzanak Lengyel kérése ellen.

Ekkor váratlan szenzációs esemény játszódott le a Házban. Néhány függetlenségi képviselő kivételével az egész Ház a záros határidő mellett és így Kossuth Ferenc ellen szavazott. Ez már a második érzékeny vereség, amely Kossuthot Lengyel Zoltán miatt éri és a mai nap minden eseménye természetesen eltörpül e nyílt és félremagyarázhatlan leszavazás mellett.

Mai tudósításunk:

Új Róza-szenzációk

Mig Schönberger báróné az olasz éghajlat alatt piheni ki fáradaimait, azalatt itthon dusan terem az a mag. amelyet ő elvetett. Hazudozásai kibokrosodtak, ágakat hajtottak és bizonyos talajba gyökeret is eresztettek.

Azzal, hogy Róza baronesse szemérmetlenül hazudozik, körülbelül mindenki tisztában van. A mi most a politikai köröket foglalkoztatja, az, hogy jutott a nyilvánosság elé a báróné vallomása? Ki árulta el a vallomást? Polónyi? A vizsgálóbíró? A mentelmi bizottság?

A függetlenségi párt hivatalos lapja, amely elsőnek közölte a vallomást, a következőképpen válaszol erre a kérdésre:

Mi, hogy minden gyanúsításnak elejét vegyük, kijelentjük, hogy értesüléseinket nem szereztük se a bíróság, se a mentelmi bizott-

ság aktáiból. Nem is tudtuk mindmáig, hogy a Wallenstein Róza vallomásáról szóló jegyzőkönyv a mentelmi bizottságnál van s ezért nem is érdeklődtünk a dolog iránt a mentelmi bizottság egyetlen tagjánál sem. Kijelentjük továbbá, hogy Polónyi részéről se szereztünk értesüléseket, hanem mindaz, amit tiszta szándékkal és őnszántunkból, minden sugalmazás nélkül megirtunk, tudósítónk értesülése. Hogy mi igaz mindebből, azt ok nélkül nem kutatjuk. Még akkor se kutatnók, ha Wallenstein Rózátó erednének, mert utóvégre, ha Vázsonyiék oly hosszú időn keresztül hittek a hiszterikának, míg az Polónyi ellen öltögette a nyelvét, miért kételkedünk mi ebben az előadásban?

Es a negyvennyolcas párt hivatalos lapja folytatja tovább Róza baronesse mémoiresait. Ezt írja:

Azt mondja Lengyel Zoltán, hogy Wallenstein Rózát nem ismeri, sohse látta, sohasem beszélt vele. Ugy tudjuk, hogy ez igaz.

Beszélik, hogy egy alkalommal valaki Vázsonyi irodájában egy volt fővárosi tanácsos jelenlétében arra kérte Wallenstein Rózát, hogy mondja el Lengyel Zoltánnak, aki mindjárt ott lesz, azt a jelenetet, amikor „Polónyi dula-kodott vele, hogy elrabolja tőle a nála levő leveleket.”

Tudni kell, hogy ezt a valótlanítást éppen aznap nagy durrrel-durrrel megírta a „Budapesti Napló”. Wallenstein Róza e felszólításra megijedt.

— Én nem mondom el semmit, — mondotta volna — mert nem tudok semmit. Az egész históriából szó sem igaz. Lengyel Zoltán urra nem vagyok kíváncsi.

Igy történt, hogy Lengyel Zoltán nem ismerkedett meg Wallenstein Rózával. Lengyelnek az egész ügyben csak annyi szerepe volt, hogy estendéknél legazemberezte Polónyit és kiírta róla mindazt, amit Vázsonyiéktól hallott.

A Budapest még ir egyet s mást a báróné vallomásáról és azután a következőképpen fejezi be:

Egyelőre ennyit tudunk meg Wallenstein Róza szerepéről és az ezzel összefüggő dolgokról, de nem lehetetlen, hogy a közel jövőben még kiderülnek ezeknél sokkal különb dolgok, amelyek igazolni fogják, hogy a Polónyi ellenes hajszja szerzői sokkal mélyebben belemerültek olyan összeköttetésekbe, amelyekért Polónyi Gézát megkövezték.

A „Budapest” tegnapi számának közleménye miatt, melynek egyes részei azóta a többi lapokat is bejárta, Vázsonyi Vilmos orsz. képviselő sajtópórt indított. Panaszát, rágalmazás és becületsértés címén, ma délelőtt nyújtotta be a törvényszékhez, mint sajtóbírósihoz.

Vázsonyi Vilmos nemcsak a Budapest című lap ellen indított sajtópórt, hanem följelentést tett a rendőrségen hivatalos titok megsértése címén ismeretlen tettesek ellen. Vázsonyi följelentésében hivatkozik arra, hogy a törvény tiltja olyan hivatalos titkok közzétételét, amelyek akár a közérdeket, akár a magánosok érdekét sértik. A följelentést Vázsonyi személyesen adta át Boda Dezső főkapitánynak, aki Krecsányi Kálmán detektívönököt bizta meg a nyomozással.

Az elkecsereedett Andrássy

Egyik budapesti estilap írja:

Bizalmas helyről értesültünk, hogy tegnap késő este a Nemzeti Kaszinóban meghitt értekezlet volt, amelyben résztvettek: Széll Kálmán, Wekerle Sándor, Andrássy Gyula, Hadik János és még egy ötödik, akinek nevét nem sikerült megtudnunk. Ez értekezlet miatt nem jelenhetett meg Wekerle József főherceg bálján.

Az értekezleten Andrássy Gyula gróf elkecsereedett szövege arról a piszkolódásról, amelyet bizonyos körök most azok ellen folytatnak, akik Polónyi ellen igazságosan állást foglaltak. Azt mondta, hogy e herce-hurca sejtető célja csak egy lehet: elébe vágni a mentelmi bizottság határozatának és a bírói eljárásnak. Tiltakozott ellene, hogy a mentelmi bizottságban Wallenstein Róza-féle vallomásokkal foglalkozzanak.

Az értekezlet teljesen magáévá tette An-

drássy Gyula álláspontját. Megfogalmaztak egy nyilatkozatot, mely Hadik János aláírásával meg is jelent s amely így hangzik:

A Budapest mai száma Schönbergerné báróné a vizsgálóbíró által történt állítólagos kihallgatásakor tett vallomásaiból részleteket közöl. E részletek közt illy cím alatt Andrássy és Hadik kéri a leveleket, említés történik egy telefonüzenetről, mely a belügyminisztériumból érkezett volna, s a mely, a vallomás szerint, úgy hangzott, hogy én már régen várom Vázsonyit a levelekkel. Történt-e tényleg illy vallomás? — nem tudom, de nem is kutatom. Mert azzal szemben, aki ez állítólagos vallomást tette, megtorlásra nem gondolhatok. Ha azonban bárkinek része lett volna abban, hogy egy ilyen valótlanítást tartalmazó vallomás megtörténhessék, vagy ha bárkinek része lenne abban, hogy ez a gyanúsítás és rágalom, mely ebbe a vallomásba burkoltatik, a közvéleménynek azzal a célzattal szuggeráltassék, hogy engem olyan ügybe keverjen, melytől távol állottam és távol állok: azzal szmben a megtorlásnak kellő módját meg fogom találni. Budapest, 1907. február 7. Hadik János.

Az értekezlet ezután elhatározta, hogy föl fogja kérni a mentelmi bizottság elnökét a mai ülés elhalasztására.

Nincs halasztás.

Ma a Ház folyosóján is meglehetősen izgalommal tárgyalták a legújabb kavargást. Markbreit képviselő kijelentette, hogy a mentelmi bizottságban szóvá teszi az ügyet. A bíróság — ugymond — megsértette Lengyel Zoltán immunitását, amennyiben egy ellene indított bűnpörben tanuvallomásokat vett föl, mielőtt még a Ház Lengyel Zoltánt kiadta volna.

Justh Gyula a folyosón úgy nyilatkozott, hogy a mentelmi bizottság mai ülését formai okokból is el kell halasztani, mert a Ház plenáris ülésével párhuzamosan nem lehet bizottsági üléseket tartani. De az elhalasztást csak maga a bizottság mondhatja ki. Ennek folytán a bizottság déli fél 12 órakor a Ház egyik termében össze is ült.

Az ülésen Gál Sándor elnökölt és részt vett benne Günther Antal igazságügyminiszter is.

A bizottság mindenekelőtt is az elhalasztási indítványt foglalkozott és kimondotta, hogy miután az ülést szabályszerűleg hívták össze, az elhalasztásra semmi okot sem lát, hanem az ülést megtartja.

Lengyel elutasítják.

Az ülésre megidéztek Lengyel Zoltánt is. Az elnök közölte vele, hogy a bíróság mentelmi jogának felfüggesztése iránt megkeresést intézett hozzá. Fölszólítja tehát Lengyel Zoltánt, hogy adja elő védelmét.

Lengyel Zoltán előrebocsájta, hogy ő már a legteljesebb nyilvánosság előtt vállalta a teljes felelősséget és így természetesen maga is követeli, hogy a bizottság adja ki a bíróságnak. De mivel ő a Wallenstein Róza kihallgatásában mentelmi jogának megsértését látja, kéri, hogy olvassák föl előtte a bírói megkeresést összes mellékleteivel és azonfelül konstatálni kéri azt az időpontot, amikor Wallenstein Rózát a bíróság kihallgatta. Ő ezt fontosnak tartja, mert amíg a bizottság őt ki nem adta, addig bűnvádi eljárást sem lett volna szabad folyamatba tenni ellene. Még kevésbé lett volna szabad az ő vagy védője közbenjötté nélkül tanuvallomásokat kivenni. Ez nemcsak a perrendtartás, hanem a képviselői immunitás ellen is sérelmes.

A bizottság Lengyel Zoltán kérelmét elutasította és kimondotta, hogy az aktákat nem olvastatja föl.

Lengyel Zoltán ismételtén kijelentette, hogy miután a bizottság e méltányos kérelmét sem teljesítette és mentelmi jogát nem védte meg, to-

vábra is ragaszkodik ahhoz, hogy a bizottság adja őt ki. Ezután eltávozott a teremből.

Lengyel Zoltán különben a folyosón kijelentette, hogy ha a bizottság az ő mentelmi jogának megsértését nem fogja konstatálni, be fogja jelenteni az esetet a Háznak és ott fog panaszt tenni a bizottság ellen.

A mentelmi bizottság valóban *nem is állapította meg* Wallenstein Róza kihallgatásában Lengyel Zoltán mentelmi jogának megsértését és így Lengyel Zoltán *Szterényi* beszéde után közvetlenül föl fog szólalni a Házbán.

A dezavualt bizottság.

Szterényi beszéde után *Justh* Gyula elnök jelentette a Háznak, hogy Lengyel Zoltán jelentkezett nála, hogy egy mentelmi sérelmet közöljön a Házzal. A szó őt illeti.

Lengyel Zoltán: Azt hiszi, hogy a Ház minden tagjának tudomása van róla, hogy ellene sajtóügyi eljárás van folyamatban. Azt olvasta a lapokban, hogy ebben az ügyben a bíróság megindította a vizsgálatot, mielőtt joga lett volna, mielőtt a szerzőség megállapított volna, mielőtt mentelmi joga felfüggesztett volna. Ezt ma bejelentette a mentelmi bizottságnak is, de ott nem vették tudomásul. Ezt most bejelenti a Háznak, de miután késedelmet nem akar, kéri, hogy a bejelentés záros határidőn belül adassék ki a bizottságnak.

Az elnök: Kérde a Házat, hozzájárul ehhez? (Zaj.)

Felkiáltások: Nem! Igen!

Az elnök: Felteszi a kérdést, hogy záros határidő alatt adassék-e ki a mentelmi bejelentés.

A Ház felállással szavaz. A többség eleget tesz Lengyel Zoltán kérésének s az elnök javaslatára kimondja, hogy a bizottság 8 nap alatt köteles jelentést tenni.

Kossuthot leszavazzák.

Később jelentik:

Ma délben a képviselőházban *leszavazták Kossuth Ferencet*. *Szterényi* József államtitkár beszéde után *Rakovszky* István elnök bejelentette, hogy Lengyel Zoltán kíván szólani s mentelmi jogának megsértését akarja bejelenteni a Háznak. E bejelentés hírére a képviselők mind betódultak a terembe és Lengyel Zoltán általános figyelem között kezdte meg beszédét, amelyben kérte a Házat, hogy utasítsa az ügyet a mentelmi bizottság elé azzal az utasítással, hogy a bizottság 8 napon belül hozza meg döntését. Ennél a passzusnál a csendet ilyen fölkiáltások törték meg:

— Nem kell utasítás!

Kossuth Ferenc izgatottan integetett a függetlenségi képviselők felé, hogy tiltakozzanak az utasítás ellen, sőt *Andrássy* Gyulának is többször intett, hogy ő is tiltakozzék.

Ezalatt a tiltakozók *Justh* Gyula és *Ugron* Gábor vezetése mellett dolgoztak.

Az alkotmánypárt padjairól *Szell* Kálmán, *Nagy* Ferenc s *Hadik* János gróf kardoskodtak Lengyel Zoltán igaza mellett.

Erre a szavazás következett. Az elnök föl-tette a kérdést, kívánja-e a Ház, hogy a mentelmi bizottság utasítsák, hogy 8 napon belül tegyen jelentést. A kérdés föltevése után egyszerre fölállott az egész alkotmánypárt. *Andrássy* Gyula az élén, *Szell* Kálmánnal, *Hadik* Jánossal, *Nagy* Ferencel és *Günther* Antal igazságügyminiszter is. Fölállott az egész néppárt, a demokraták, a nemzetiségiek, de még a függetlenségi párt tulnyomó része is. Es mindez annak ellenére történt, hogy *Kossuth* Ferenc *kétségbeesetten tüzelte a hiveit* és hangosan hátrakiáltott a függetlenségi képviselőknek:

— *En rólam van szó, szavazzatok Lengyel ellen.*

A leszavazottak ellenpróbát kértek, dacára a kétségbevonhatlan ténynek, hogy a Ház tul-

nyomó többsége Lengyel Zoltánnak adott igazat. Lengyel ellen csak *Kossuth* Ferenc, *Josipovich* Géza, *Ugron* Gábor és vagy 25 függetlenségi képviselő szavazott.

A Házbán óriási szenzációt keltett *Kossuth* leszavaztatása. Egy pillanat múlva üres lett a terem: mindenki a folyosóra sietett és izgatottan tárgyalta a leszavazás esetleges konzekvenciáit. Az egyik csoportban *Günther* Antal igazságügyminiszter állott és ezeket mondta:

— Ne tulajdonítsatok túlságos fontosságot az esetnek. Kérlek benneteket, ne fujjátok föl túlságosan a dolgot. Az egész egy taktikai dolog.

— De hogy van az, — kérdezte most valaki, — hogy te is *Kossuth* ellen szavaztál?

— Én épen egy fontos írást tanulmányoztam, amikor a szavazás történt. Nem tudtam, miről van szó, de láttam, hogy *Andrássy* Gyula fölállt, hát én is fölemelkedtem.

Lengyelt kiadják.

A mentelmi bizottság Lengyel eltávoztával több föl szólás után elhatározta az iratoknak zárt ajtók mögötti fölolvását. Fölolvasás közben megjelent *Szathmári* Mór, a bizottság tagja és kijelentette, hogy szándékosan nem vett részt a bizottság tárgyalásán, mert egy újság rosszakaratulag ráfogta, hogy *Wallenstein* Róza vallomásáról ő adta a tudósítást a lapoknak. *Várady* Károly erre azt felelte, hogy az iratok kezdettől fogva nála voltak és sem *Szathmári*, sem más bizottsági tag nem tekinthetett be azokba. *Károly* József javasolta, hogy a *Polónyi* Géza által benyújtott rágalmozási pörben adják ki Lengyel Zoltánt, de a levéltitok megsértése címén megindult perben nem javasolja Lengyel mentelmi jogának fölfüggesztését.

A bizottság ezután hosszabb tanácskozás után elhatározta, hogy a *vád minden pontjára vonatkozólag javasolni fogja a kiadást*. A határozatot, amelyet egyhangulag hoztak meg, a Ház csütörtöki ülésén fogják bemutatni.

HIREK.

Meghívás.

Van szerencsém Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottságának t. tagjait f. hó 9-én, szombaton délután 5 órakor, a városháza tanácstermében tartandó értekezletre meghívni.

Aradon, 1907. február 8.

Müller Károly,
országgyűlési képviselő.

— *Pápai áldás* *Lueger*nek. *Bécs*-ből táviratozzák: *Merry del Val* pápai államtitkár ma sürgőnyt intézett a nagybeteg *Lueger* polgármesterhez, amelyben értesíti, hogy a pápa áldását küldi és imádkozik az ő felgyógyulásáért. A polgármester állapota ma is változatlanul aggasztó volt.

— *Szaktanácskozás a vasutasok fizetésrendezéséről*. *Budapest* ről táviratozzák: Ma délután fél 5 órakor *Kossuth* Ferenc elnökle alatt szaktanács volt, amelyen a vasutasok szolgálati szabályzatát és fizetésrendezését tárgyalták. Hosszabb vita után a tanácskozás folytatását február 13 ára halasztották.

— *Gőzmozdonyok az Aradhegyaljai motoros pályáján*. Az Aradhegyaljai motoros részvénytársaság ma *Löcs* Rezső elnökle alatt igazgatósági ülést tartott, amelyen folyó ügyek elintézésén kívül érdekes határozatot hoztak. Az igazgatóság nevezetesen elhatározta *négy gőzmozdony beszerzését*, hogy a vasut a nyáron várható élénk forgalmat zavartalanul lebonyolíthassa. A mozdonyokat a magyar államvasutak budapesti gépgyárában rendelik meg és ez év nyarán oevonják a vasut üzemébe.

— *Szállítják a teherárut*. A magyar királyi államvasutak igazgatósága a következőket teszi közzé: A magyar államvasutak vonalain az utóbbi időben fölterlődött áru legnagyobb része rendeltetése helyére már elszállított és mivel az időjárás is némileg kedvezőbbre fordult, ez évi január 30-án a *budapest-aradtővisi*, *budapest-cegléd-szolnoki*, *szajol-nagyvárad*, *nagyvárad-békéscsaba-szegedi*, *budapest-marcheggi*, *galanta-zsolnai*, *budapest-hatvanruttkai*, *hatvan-miskolci*, *salgótarján-sátoralja-ujhelyi* és *miskolc-kassai* vonalon életbeléptetett *árufölvételi korlátozást február nyolcadikán az igazgatóság megszünteti*. Február hónap 8-ától kezdve tehát a magyar államvasutak egész hálózatán utépitésre és utak szedésére rendelt kövek kivételével mindennemű árut korlátlanul fölvesznek és továbbítanak. Utépitésre és utak szedésére rendelt közszállítmányok azonban további intézkedésig föl nem adhatók. — E rendelet folytán a mai napon az *aradi* állomás is újra megkezdte a teherárúk felvételét és továbbítását.

— *A vashidak építése*. Aradváros hidépitési bizottsága január hóban tudvalevőleg ülést tartott s ekkor elhatározta, hogy a vashidak versenyterjesztési, pályázati és műszaki feltételeit egy albizottságnak adja ki, amelynek az volt a feladata, hogy azokat jogi és műszaki szempontból tanulmányozza át és a szükséges módosításokat tegye meg. Az albizottság elkészült a munkálatokkal s a módosított feltételeket a hidépitési bizottság elé terjesztette, amely ma délután tartott ülést *Varjassy* Lajos polgármester elnökle alatt. A bizottság a módosított feltételeket elfogadta s jóváhagyás végett az e havi közgyűlés elé terjeszti. A hidépitési bizottság elhatározta továbbá, hogy javaslatot terjeszt a törvényhatósági bizottság elé, irjon fel a kereskedelmi miniszterhez, hogy a kincstár tulajdonát képező *Atzél*-telekből ne csak azt a területet jelölje ki, amely az ujaradi vashid építéséhez szükséges, hanem azt is, amely a hid-lejárók építéséhez szükséges. A pénzügyminiszter ugyanis csak ebben az esetben hajlandó a kincstár tulajdonát képező telekből a jelzett területeket a városnak díjtalanul átengedni.

Az ülésen *Varjassy* Lajos polgármester elnökle alatt jelenvoltak: *Domány* József, *Hehrling* Gyula városi segédmérnök, *Reicher* Károly tiszti főügyész, *Révész* Adolf, *Sarlot* Demokos főkapitány, *Steinhardt* Mór dr., *Tolnai* János dr., *Virágh* Lajos városi főmérnök.

— *A rossz bizonyítvány miatt*. Egy fiatal aradi diák akart ma megválni az élettől, mert az iskolában rossz bizonyítványt kapott. *Schwarz* Lajosnak hívják az öngyilkosjelölt diákot, aki mindössze tizenegy éves. A polgári fiúiskola első osztályának növendéke s a félévi bizonyítványában több elégtelent kapott. Ez annyira elkésérítette a kis diákot, hogy ma délelőtt a *Tököli-tér* 3-ik számú ház udvarán levő *kutba ugrott*. A házbeliak észrevették a diák borzalmas tettét és még idejében kihúzták a kutból. Ezután értesítették a rendőrséget, ahonnan *Hoffmann* Győző ügyeletes rendőrtiszt és *Tisch* Mór dr. tb. városi főorvos mentek ki a helyszínére. *Schwarz* Lajost, aki a kut tégláin alaposan összeütötte magát, a lakásán ápolják. Sebei nem életveszélyesek.

— *Bájos állapotok*. *Páris*-ből táviratozzák: A páris-belforti gyorsvonaton egy francia kereskedő megfagyott.

— *Házasság*. *Herges* Ottmár posta- és táviró-tiszt február 10-én tartja esküvőjét *Lippán* a román. kat. templomban *Keller* Aranka kisasszonnyal *Keller* Károly posta- és táviró főnök és neje *kantavári Kantaváry* Mariska leányával.

— *Jegyzőválasztás Soborsinban*. A *soborsini* körjegyzői állásra, amelyhez nyolc község tartozik, ma járt le a pályázati határidő. Szó-

Az ékszerlovajjt elfogták.

Letartóztatás a pályaudvaron.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, február 8.

Megirtuk, hogy az aradi rendőrség bünygyi osztálya széleskörű nyomozást indított Weisz Adolf közismert besurranó tolvaj után, aki három nap előtt Jankó Imrének, az aradi mértékhitel-lesítő hivatal főnökének lakásából közel négyszáz korona értékű ékszeret lopott el. A nyomozás szálai Temesvárra vezettek, ahová Greén Nándor tb. főkapitány tegnap reggel átküldötte Valenta és Rasztik detektiveket.

Az ellopott ékszerek megkerültek, de a tolvajt nem sikerült a detektiveknek elfogni, akik tegnap este abban hagyták a nyomozást és a temesvári vasúti állomásra mentek, hogy hazajöjjenek. A detektivek az állomás perronjára mentek, ahol egy gyanus alakot láttak. Valenta felismerte benne Weisz Adolfot és természetesen rögtön le is tartóztatta. A lopott pénzből 22 koronát találtak nála.

A detektivek Weisz Adolfot Aradra szállították s itt Greén Nándor ma délelőtt kihallgatta. Weisz beismerte tettét s a kihallgatás során előadta, hogy Temesvárott egész nap a szállásán volt, ahonnan csak este felé távozott el. Egy kávémérésbe ment s itt tudára adták, hogy az aradi detektivek keresik. Erre kiment az állomásra, hogy Szegedre vagy Szabadkára szökjék. Az állomáson azonban elfogták.

A bünygyi osztály még egy ügyben folytat ellene nyomozást. E hó 5-ikén Spitz Lipót Szabadságtéri ecetraktáros irodájában egy ismeretlen fiatalember járt, amíg Spitz az adóhivatalban volt. Az ismeretlen feltörte az íróasztalt és onnan egy bádogszelencében két korona aprópénzt vitt el. A raktáros leánya látta az idegent, aki azt mondta neki, hogy Weisz Adolfot keresi. A tettes személyleírása ugyan nem illik rá Weiszra, Greén Nándornak azonban az a gyanuja, hogy ezt a betörést is Weisz követte el.

Weisz különben egy évvel ezelőtt Szegeden is börtönbüntetést szenvedett egy Makón elkövetett betörés miatt, amelyben Hoffmann nevű közismert betörő volt a társa. Weisz Adolfot előzetes letartóztatásba helyezték.

A Lloyd teaestélye.

Bálrendező mulatság.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, február 8.

Tudvalevő dolog, hogy semmiféle gyűlés sem örvend olyan nemlátogatottságnak, mint a bálak és estélyek rendezőinek gyűlései, amelyek a rendező-bizottság elnökén és néha pénztárnokán kívül rendszeren senki sem jelenik meg. Most végre megtalálták a módját, hogy miként lehet ezen a bajon segíteni. A nagyszabású találmány a Lloydból került ki, hogy világhírű hódító utra induljon s örök dicsőséget szerezzen mindennek, ami aradi.

A Lloyd ugyanis estélyt akar rendezni. Akarni könnyű. De amikor arra kerül a sor, hogy az általában buzgónak nevezett rendezőség leüljön és komoly tanácskozásokat folytatson a legkétségbeesettebb ötletekről (ötlet nélkül ugyanis nincs bál és miután új ötlet sincs minden lelkiismeretes rendező egyszerűen kétségbeesik) — szóval, mikor erre kerül a sor, kötéllal sem igen lehet öt-hat eleven halandót fogni. De az estély tervezőinek két vezéralakja, Deutsch Andorné urhölgy és Nemess Zsigmond hosszas tanácskozás után módját ejtet-

ték, hogy nem öt-hat, de egész csapat halandót fogjanak a bálrendezés megbeszélésére, — a kötelek teljes mellőzésével. A szerelemben és a bálrendezésben fő a csel, tehát a fentiek teaestélyre hívták meg a Lloyd tagjait, azzal kecsegtetve őket, hogy az estélyen a szépnem erőteljesen képviselteti magát, s így táncrea is van kilátás.

Ennyi csábításnak senki sem tud ellentálni. Természetes tehát, hogy a Lloyd termei ma este egészen megteltek. A tea előtt azonban az estély tervét is feltálták előttük, mire a megjelentek hamarosan megbeszéltek a részleteket. Főrendezőkné Basch Simont és Leopold Zsigmondot választották meg. A rendezésben azonban a Lloyd minden tagja részt vesz. Az estély március 3-ikán lesz, a műsort azonban — minthogy meglepetések is lesznek — titokban tartják. Annyit mégis sikerült megtudni, hogy nagy élőkép is lesz, amelyben főleg hölgyek vesznek részt.

A megbeszélés után tényleg tea következett melyet azonban néhány forduló boszton előzött meg. Tea után ismét tánc következett s a kedélyes rendezőbizottság még éjjel után is hatalmasan rendezte az estélyt — a Vig özvegy keringőinek dallamai mellett.

A jelenvolt hölgyek névsora a következő:

Dr. Schreiber Vilmosné, dr. Kertész Miksáné, Mairovitz Emilné, Domán Sándorné, Deutsch Andorné, Basch Simone, Stauber Józsefné, Assaei Józsefné, Glück Dezsóné, dr. Jellinek Henrikné, Reiniger Samuné, Neuman Alfrédné, dr. Polónyi Jenóné, Schreyer Viktorné, dr. Vajda Istvánné, dr. Vadász Armádné, dr. Radó Károlyné, Révész Adolfné, Lusztig Arminné, Radó Gyuláné, dr. Tolnai Jánosné, Jellinek Józsefné, Nemess Gézané, Cukor Lászlóné, Schäffer Henrikné, Weil Józsefné, özv. Fenyves Ignácné.

Agyonütötte a kedvesét.

Egy pohár bor miatt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, február 8.

Az emberi vadság, a fékevesztett indulat oktan kitörései, nem pusztulnak ki. Egy érett, meglelt koru muszkai szőlősgazda az ősszel agyonrugta és taposta a vele vadházasságban élő fiatal nőt csupán azért, mert ez öt órai ivás után megelégette a bort és kedvese unszolására sem akart többé az italhoz nyulni. Ezt a förtelmes bünygyet tárgyalta ma az aradi esküdtbíró, négy évi börtönt szabván ki a brutális szőlősgazdára.

A bünygyről és tárgyalásáról az alábbi tudósítást adjuk:

A muszkai hegyen levő Demian-féle szőlőben 1906. szeptember 25-én kora reggeltől a délutáni óráig együtt dolgoztak Kiri György muszkai gazda, a vele mint gy 3 év óta vadházasságban élő 24 éves özvegy Gics Péterné szül. Moczokán Flóra és Mora Mikuláné napszámosnő. Körülbelül 8 órakor mindhárman Kiri lakására tértek, ahol megebédeltek és borozni kezdtek. A férfi kiforrt új bort, az asszonyok ürmössel kevert új bort ittak egészen esti 8 óráig. Eddig bírták az asszonyok, de tovább már nem s amikor a gazda ismételtlen unszolta a kedvesét, hogy igyék vele, Gicsné kijelentette, hogy nem iszik tovább.

Kiri erre fölemelkedett székéről és úgy arcul ütötte Gicsnéét, hogy a fiatal asszony menten leesett a székéről. A vadállatias gazda azonban nem érte be a visszautasításnak ekkora megtorlásával. Magából kikelve öklével, csizmája sarkával ütötte, rugdosta a földön tehetetlenül vergődő asszonyt, aki egyre kérlelte:

— Gyogye, ne bánts, Gyogye elég volt! Segítség, meghalok!

De a legény nem kegyelmezett. Kedvesét fején, arcán, mellén, gyomrán és egyebütt addig verte és taposta, amíg az eszméletlenül elterült. A szerencsétlen asszony nem is élte túl a bor-

zalmas ütlegetést: a hajnali órákban agyrázkódás és idegrázkódás következtében meghalt.

Az aradi ügyészség vádindítványára a törvényszék halált okozó súlyos testi sértés miatt vád alá helyezte Kiri Györgyöt, akinek ma kellett felelnie büntettségért az aradi esküdtbíró előtt. A mai tárgyalást Köller János vezette, szavazóbírák Szabó István és Mészáros Dániel voltak. A vádhatóságot Szokolczay Lajos királyi ügyész képviselte, védő Nagy Sándor dr. országyűlési képviselő volt.

Az esküdtzék megalakulása és a vádirat fölolvása után elsőnek Kiri Györgyöt, a tagbaszakadt 35 éves vádlottat hallgatta ki a bíróság. Kiri nem tagadta, hogy ütötte-verte Gics Péternét, de azzal védekezett, hogy erő felindulásban volt és nem tudta, mit csinál.

Több tanu és az orvosszakértők kihallgatásával azonban beigazolódt, hogy Kiri nem volt beszámíthatatlan állapotban a tett elkövetésekor. Ezért Szokolczay Lajos királyi ügyész vád- és Nagy Sándor dr. védőbeszéde után az esküdték bűnösnek mondták ki a halált okozó súlyos testisértés büntettségben.

E verdikt alapján a törvényt alkalmazó bíróság 4 évi börtönrre ítélte a vádlottat. A védő és Kiri semmiségi panaszt jelentettek be.

Napi aktualitások.

★

Nemess Zsiga teája.

A fülünkbe bujkál egy régi nóta. Amelyikben a kis pagoda ugyanazt jelentette, mint az új nótaban a panama. Abban döngicsélték: Ó olyan édes, mint a teája... Pedig ebben a pillanatban még nem is tudjuk, hogy el lehet-e mondani ezt Nemess Zsigáról. Ó tudniillik minden kétségen kívül édes ember. De azt nem tudjuk, hogy a tea, amelyet ma este ő ad a Lloydban, szintén édes lesz-e. Persze, attól függ, hogy tejjel, vagy konyakkal issza-e az ember. (Azt az olvasók megjegyzés nélkül is jól tudják, hogy a huszadik században rummal nem isszák a teát, annál kevésbé citrommal.) De azért este, a félemelet fölött való földi paradicsomban el fog hangzani Nemess Zsigáról: Ó olyan édes, mint a teája...

Az édes voltáról nem vitatkozunk, de azt megállapítjuk, hogy eredeti ember, aki arra született, hogy embertársait meglepje. Vannak fejek, amelyek már belefáradtak, annyit kellett csóváltatni a csóválkozástól:

— Ez a Nemess Zsiga...

S ezek a meglepetések tulmentek azon a kis körön, amely legközelebb áll hozzá. Azzal kezdte, hogy föllépett képviselő-jelöltnek. Akkor ez még nem volt olyan általánosan elterjedt, mindennapi szokás mint ma s ezért tragikusan fogták föl, amikor megbukott. A föllépte meglepetés volt, a bukása nem. De ezt három meglepetéssel pótolta. Az első volt, hogy a bukás után újra föllépett. A következő meglepetés: A második bukás után is föllépett. A harmadik meglepetés: megválasztották.

De hát az aranykor nem tartott örökké. Ha csak tőle függ a dolog, ő ma is képviselő, (s hol tartana már akkor Facset!) de hát Tisza István hibáiról ő nem tehet. És a míg mások közjegyzőséggel, egyébbel válnak meg a mandátumtól, neki nem maradt egyéb, mint amit Goldis László citált a parlamentben: egy szentelt fájdalom.

Meglepetéseket alkotó tehetségét ezután az aradi zsidó hitközségnek szentelte. Ez volt a vigasztalás a közjegyzőségért, amelyet Mülek Lajos elhalászott előle. S ebben igaza is volt. Mülek hiába próbált volna hitközségi elnök lenni. S ez a hivatal, amely elődei: Bing Vilmos és Deutsch Bernát alatt csak aktákat termelt, neki meghozta a szenzációk rózsáit.

Az első volt a női kórus. Ez nagyobb művészet volt, mint az igazfalviak szavazatait megszerzeni. (Állítólag ugyanis az igazfalviak tudták a legkésőbbben összeegyeztetni a Nemess Zsiga vallását a maguk politikai meggyőződésével.) A női kórus. Próbálják meg Pesten a Lipótváros legsikkesebb, lego-

Meghívó!

A világosi takarékpénztár részvénytársaság

1907. évi február hó 18-án d. u. 3 órakor saját helyiségében tartja

III. évi rendes közgyűlését,

melyre részvényeseit meghívja.

T Á R G Y:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag választása.
 2. Az igazgatóság jelentése, a mérleg előterjesztése és a tiszta nyereség felosztására vonatkozó javaslata.
 3. Felügyelő-bizottság jelentése.
 4. Alapszabály 9., 11., 12., 15., 16., 18., 19., 20., 22., 25., 29., 31., 33., 34., 35., 36., 40., 42., 47., 49., 50., 53., 55., 58., 59., 61., 66., 67., 69., 70., 74., 78., 79., 81., 83. és 86. § módosítása (tulnyomó részben szövegezési hibák kiigazítása.)
 5. Alapszabály 54. §. szerint kellő időben beadandó esetleges indítványok tárgyalása.
 6. Igazgatóság (elnök és 7 igazgató) választása.
 7. Felügyelő-bizottság (4 rendes, 1 póttag) választása.
- Kelt Világoson, 1907. évi február hó 5-én.

Igazgatóság.

Azon tisztelt részvényesek, kik a közgyűlésen részt venni óhajtanak, felkérem, hogy alapszabályaink 47. §-a szerint a közgyűlést megelőzőleg, részvényeiket az intézeti pénztárnál tételenyezzék le.

Mérleg-számla 1906. december 31-én.

Tartozik.	Mérleg-számla 1906. december 31-én.		Követel.
	Vagyong.		
Pénztár álladék	3035 40		
Váltó-tárca	671936		
Jelzálog kölcsön	23034		
Felszerelés	100		
Értékpapírok	200		
Letét	5400		
Előre fizetett kamat	2933 87	707539 07	
			100000
			20590 30
			156642 51
			85000
			312360
			5400
			10844 42
			132 50
			1225 67
			15343 67
			16569 34
			607539 07
			707539 07
			707539 07

Veszteség- és nyereség-számla 1906. dec. 31.

Tartozik.	Veszteség- és nyereség-számla 1906. dec. 31.		Követel.
	Veszteség.		
Üzleti költségek	2478 18		
Betét kamat	6683 47		
Adó	3981 50	13143 15	
Múlt évi nyereség áth. 1225-67			
1906. évi tiszta nyeres. 15343-67		16569 34	
			28486 82
			29712 49
			1225 67
			29712 49

Világos 1906. évi december hó 31-én.

N. Molnár László, s. k.
pénztárnok.

Wéber Károly, s. k.
könyvelő.

Török János, s. k.
vezérigazgató.

Er. Bohus Lajos, s. k.
elnök.

Kriván János, s. k.
igazgató.

Paskutz Márk, s. k.
igazgató.

Paternelly Árpád, s. k.
igazgató.

Najmányi Béla, s. k.
igazgató.

Valerján József, s. k.
igazgató.

Ezen mérleg-számla, valamint veszteség- és nyereség-számla alulírott felügyelő-bizottság által a kezelési könyvekkel összehasonlítván, minden tételében azokkal egyezők és helyesnek találtatott. — Világos, 1907. évi január hó 15-én.

Molnár Jakab, s. k.
felügy. biz. tag.

Molnár József, s. k.
felügy. biz. elnök.

Krasznaszky Péter, s. k.
felügy. biz. tag.

A felügyelő-bizottság jelentése:
Tisztelt közgyűlés!

A kereskedelmi törvény 195. §-ában és alapszabályainkban megállapított kötelességünknek megfelelőleg a lefolyt 1906-ik üzletévről jelentésünket van szerencsénk a következőkben előterjeszteni.
Az intézeti ügykezelést a lefolyt 1906-ik év folyamán rendszeresen ellenőriztük és ezen irányban kifejtett működésünk alapján megállapíthatjuk, hogy az intézeti ügykezelés minden ágában rend és pontosság uralkodik.
1906. évi december hó 31-én megkezdtük a vagyonnak teljes átvizsgálását, mely behatóan teljesített eljárásunk folytán azon meggyőződést szereztük, hogy a mérleg-számlára felvezetett értékek megvannak és szabályszerűen kezeltetnek.
Az igazgatóság által elélt terjesztett 1906. évi mérleg, valamint a veszteség- és nyereség-számlát a vezetett és lezárt könyvek, továbbá az általunk tételenként megvizsgált kimutatások és a kapcsolatos okmányok alapján helyesnek és mindenben a valóznak megfelelőnek találtuk.
Ezek után a magunk részéről is elfogadjuk és elfogadásra ajánljuk az igazgatóságnak betervezett jelentésében a 16569 kor. 34 fillér tiszta nyereség hováfordítása iránti javaslatát.

Az előadottak alapján tisztelettel kérjük a t. közgyűlést, hogy a lefolyt 1906-ik üzletévről nézve úgy az igazgatóságnak, valamint az alulírt felügyelő-bizottságnak a jelentésüket megadni sziveskedjék.
Megbizatásunk letelvény, a felügyelő-bizottság tisztjait a tisztelt közgyűlés rendelkezésére bocsátjuk.

Világos, 1907. évi február hó 8-án.

Molnár Jakab, s. k.
felügy. biz. tag.

Molnár József, s. k.
felügy. biz. elnök.

Krasznaszky Péter, s. k.
felügy. biz. tag.

515

30 napig

maradnak é:vényben ezen rendkívül mélyen leszállított

Occassió áruk.

Csak elsőrendű minőségű áruk olcsó árban!

Rumburgi vászon uri nadrágra	frt 3.85 4.45
Teljes vég királyvászon női fehérneműre, vékony szálú	5.— 5.50
Teljes vég hollandi vászon ágyneműre	5.80 6.65
Cégem különlegessége 50 rőfös rumburgi minden célra alkalmas	7.95 9.—
Teljes vég szintartó Canavász, kitűnő minőség	3.90 4.50 5.50 3.90 6.50
Teljes vég Schifon, ki-tűnő minőség	frt 3.90
" " Schroll, kitűnő minőség	4.85
" " jobb minőség	5.25
" " egész finom minőség	6.65
Le-pedővászon varrás nélkül 1 szélben	5.94 6.50 7.75
6 személyes cérna damaszt étkezőteríték, abrosz és 6 szalvéta	frt 1.85 2.45
12 személyes cérna damaszt étkező teríték, abrosz és 12 szalvéta	5.— 6.35
6 személyes szebbnél-szebb cérna damaszt kávé-teríték, abrosz és 6 szalvéta	1.35 1.66 2.75
6 darab cérna damaszt óriási törülköző	frt 1.44
6 " vászon pohártörölő 65 kr., lenvászonból	— 88 1.25
6 " flanel pohártörölő	— 48
Alkalmi vétel rouge paplan most	2.72
Selyem klott óriási paplan, vattás	3.74
Flanel takaró gyönyörű mintákban	1.25 1.65 2.25

Uri fehérneműekre.

5 rétű kézelő, szines vagy fehér	frt — 24
R. A. 5 rétű uri gallér, darabja	— 15
Tartós uri ing, sima, divatos mellel	— 98
D. D. Schifon uri ing, sima, redős vagy piké mellel	1 12
R. R. Schifon diszes, sima, redős vagy piké mellel	1 32
R. R. Schifon háló ing	1 13
Tirol körper uri alsó nadrág 37, 52 és 68 krajczár.	
Francia szabásu himzett, gombos uri nadrág 72 kr.	
6 darab kitűnő vászon zsebkendő 49, 65, 78, 95 kr	
Fegyházi kötött uri harisnya most 15, 22, 29 kr.	
Kötött gyapju uri harisnya most 35, 42, 46 kr.	
Tartós uri esernyő 1 frt 25 kr.	
Mindenki vegyen nyersselyem elegáns esernyő most 1 frt 75.	

Valamint összes raktáron lévő áruk minden versenyt felülmuló olcsó árban.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Meg nem felelő áruért a pénz visszautatlik.

Reiner S. Sándor

alkalmi áruháza Szabadság-tér 15.

A nagyforgalom miatt mintákat nem küldhetünk.

Aki

5000 kor. évi jövedelmet szak-
ismeretség és költség nélkül
magának biztosítani akar az
küldje be a címét:

Sz. 147. 72

Schweickert és Tsa

uraknak

Mannheim Baden.

1868—1906. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cikk 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíróóság 1906. V. 3160/2. számú végzése által Földesy Lajos aradi lakos végrehajtató javára, Czermann József és neje aradi lakosok ellen 19 kor. 40 fill. tőke és járulékai erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság felül foglalt és 981 koronára becsült butorok és egyébektől álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Ezen árverés az arad-hegyfajai motoros vasut 120 kor., Flamm Lipót 49 kor. 47 fillér és Szilágyi és társa 162 kor. követelése és járul. erejéig is meg fog tartatni.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Aradon, Ujterem-utca 28. sz. a. leendő eszközlésére 1907. évi február hó 9-ik napjának d. u. 4 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a

értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cikk 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Arad, 1907. évi január hó 23. napján.

Györfly Arnold,
bíróági végrehajtó.

536

1526—1906. V. 814/15. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cikk 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíróóság 1906. V. 814/3. számú végzése által Dr. Somló Armin végrehajtató javára, id. Kovács András ellen 66 kor. 52 fillér tőke és járulékai erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság felül foglalt és 880 koronára becsült lovak és kocsiból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak a még fizetetlen összeg kielégítésére.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Szentpálon 9. szám alatt leendő eszközlésére 1907. február hó 16-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cikk 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1907. évi február hó 1. napján.

Török Dénes,
bíróági végrehajtó.

76

Az 1902. évi versenki ipar és gazdasági kiállításon és az 1901. évi maki ipar és gazdasági kiállításon a nagy díszoklevéllel kitüntetve.

WEGENSTEIN C. L. és FIA

ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI

ORGONA-ÉPÍTŐ MINTÉZET (villamos izemre berend.)

TEMESVÁROTT.

Szállít kitűnő, leg-
újabb rendszer szerint
készített

pneumatikus
orgonákat

bármily nagyság-
ban a legolcsóbb
árak mellett.

Javítások, átalakítá-
sok és hangolások át-
vétetnek, olcsón és ki-
tűnő szakértelemmel esz-
közöltetnek.

Bővebb felvilágosítá-
ással és költségvetéssel
szívesen szolgálunk.

Az 1896. évi kiállításon
a nagy milleniumi érem-
mel kitüntetve.

Eladó szőlőoltványok!

Van szerezni a szőlőbirtokos urak figyelmét felhívni,
hogy **addig, míg készletem tart** ez évi szőlőoltvány-
termésemből kiváló szép, **dus gyökérezetű**

bor és csemege-fajú szőlőoltványok

kerülnek eladásra.

A nagy szárazság következtében kimaradt tőkék pótlására
különösen ajánlom **dus gyökérezetű szőlőoltványaimat**, továbbá
gyökeres **Riparia-Portalis és Rupestris-Monticola** veszőimet.

Az oltványokkal való sikeres pótlási eljárásról t. vevőim-
nek kívánom szívesen szolgálni.

A fajokra és árakra nézve bővebb felvilágosítással szolgál

WINKLER JÓZSEF

szőlőoltványtermelő

Telefon 410. Arad, Batthyány-utca 13. Telefon 410.

„Indiai pörkölt kávé keverék“

a legjobb, legzamatosabb, legkiadóbb és mégis a legolcsóbb az összes eddig
hirdetett kávénál, egyedül kapható Aradon

ROTHSTEIN MÓR

fűszer- és csemegekereskedésében

a „Fekete, macskához“, Szabadság-tér 3.

Telefon 850.

Az igen tisztelt kávéfogyasztó közönséggel, eddigi nagyra becsült vevőimmal tudatom, hogy ezen csakis **NYUGAT-INDIAI** nemes kávéfajokból összeállított keverék általam személyesen hetenként háromszor, az e célra felállított gőzpörköldén bevált módszer szerint lesz előállítva, miért is azon kérelemmel fordulok igen tisztelt aradi és környékbeli kávéfogyasztó közönséghez, méltóztassanak egy próbarendeléssel megszerencsésíteni, állításomról meggyőződést szerezni. — Az **INDIAI** pörkölt kávé keverék következő eredeti csomagolásban kapható: 1/8 kiló 50 fillér, 1/4 kiló 1 korona, 1/2 kiló 2 korona.

Magyar és francia pezsgőborok, valamint legfinomabb bel- és külföldi likőrök, ugy-
szintén legjobb mindennemű fűszerárak nagyraktára

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadó új házban

egy második emeleten levő kényelmes uri lakás 4 szobával, fürdő és cselédszobával, villany és gázvilágítással 1907. május hó 1-től. Könyök-utca 5. szám. 435

20 drb.

Aradi ipar és népbank részvény egyben vagy darabonként eladó. Boros Béni-tér 15. I. 12. 437

Üzletnek vagy műhelynek

alkalmas sarok utcai helyiség lakással együtt kiadó. — Bővebbet Aranykéz-utca 20. szám.

Három szobás utcai lakás

február hó 1-től olcsón kiadó, Halászs-utca 27. szám alatt. 109

Kis birtok

10—50 holdas, épülettel, esetleg állatállomány-nyal és gazdasági eszközökkel megvételre kerestetik. — Ajánlatokat „Kisbirtok” jellegével a kiadóhivatal közvetíti.

Ügyvédi irodának

rendkívül alkalmas első emeleti utcai lakás, ahol évtizedek óta forgalmas ügyvédi iroda van, május elsejére kiadó. Ugyanabban a házban bérbeadó egy második emeleti utcai lakás. — Bővebbet Asztalos Sándor-utca 2—3. sz. alatt a háztulajdonosnőnél.

Családi lakóház!

Magános lakás négy szobával, fürdőszobával májusra kiadó. Értekezhetni Nagy-körut 11. földszint jobbra. 528

Cotillionok

nagy választékban, olcsó áron kaphatók **Ingusz I. és Fia**, könyv- és papirkereskedésében Arad. Városi és megyei telefon 517 szám. 361

Új házban

Erzsébet királyné-körut 37. szám azonnal kiadó első emeleten 5 utcai szoba összes mellékhelyiségekkel, második emeleten 6 szobás lakás öt külön kijáráttal, első májusra egy üzlethelyiség két szobás lakással, egy raktár, a mely nagy műhelynek is alkalmas. Bővebb értesítést Dr. Sugár ügyvédnél. 409

Gépirónó állást keres.

Cím a kiadóban.

M. Pécskán a főtéren a Turszky Nándor féle jó forgalmu fűszer, festék és csemege-üzlet házzal együtt eladó, esetleg bérbeadó.

Értekezhetni 416

Özv. Turszky Nándornénál Pécska.

Üzlet átadás!

Van szerencsém az igen tisztelt vevőim és rendelőim b. tudomására hozni, hogy üzletemet **Bretska Károly** urnak teljes felszereléssel átadtam.

Miért is kérni fogom az igen tisztelt rendelőimet, hogy utódom, a ki **Seelinger M. Andor** utóda név alatt fogja az üzletet tovább vezetni, bizalmukkal kitüntetni és becses rendeléseikkel támogatni kegyeskedjenek.

Eddigi jóakaratu pártfogásukért hálás köszönetemet nyilvánítva, maradtam teljes tisztelettel

Seelinger M. Andor.

Üzlet átvétel!

Van szerencsém a nagyrabecsült közönség b. tudomására hozni, hogy

Seelinger M. Andor ur cipész-üzletét (Szabadság-tér 4.) átvettem és **Seelinger M. Andor** utóda cég alatt tovább vezetni fogom.

Amennyiben az üzlet teljes felszereléssel jutott birtokomba és így az összes külön kaptafák is, abban a keillemes helyzetben vagyok, hogy azok a tisztelt rendelők, **kik saját kaptára ortophäd cipőt** kaptak, teljes bizalommal fordulhatnak továbbra is hozzám a jövőben is.

Egyben szives tudomására hozom a t. megrendelőknak, hogy elődömnél 6 és fél évig dolgoztam, mint első munkás és így teljesen tájékozva vagyok a tisztelt rendelők összes igényeiről.

Minden igyekezetem oda fog hatni, hogy az üzlet eddigi **jó hírnevétszolid ár, tartós munkával és pontos kiszolgálással** továbbra is fentartsam és ezzel a t. megrendelők bizalmát kiérdemeijem.

Nagyrabecsült rendelő és vevőközönség szives pártfogását részemre is kérve, vagyok teljes tisztelettel

Seelinger M. Andor utóda

Bretska Károly.

500

Schweitzli himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!

Fehér kirakatok!

A n. é. közönség figyelmét felhívjuk **kirakataink szives megtekintésére. A fehérenemű különösen pedig vászon és asztalnemű árai tetemes drágulása, ajánlatossá teszi mielőbb szükségleteiket nálunk már most beszerezni, mivel nagymervű elővételek által egy ideig még a régi olcsó áron árusítunk.**

Kirakatainknak megtekintése mindenkit meggyőz, hogy hatalmas nagy raktárt és szép választékot gyűjtöttünk idejekorán e cikkből.

A nagy kirakat egyik látványosságát képezi, hogy több 100 vég valódi cérna, Rumburgi, Ia Creasz, lepedő és paplanlepedő vásznakot mutatunk be egyszerre, mi kézzel fogható bizonyítéka előnyös elővételeinknek.

Rosenblüh H. és Társa.

336

Schweitzli himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!

Szőnyegmaradékok meglepő olcsón!

Szőnyegmaradékok meglepő olcsón!

Magyar Benoid-gáz részvénytársaság Arad.

Vagyon. Mérleg-számla 1906. december 31-én. Teher.

Pénztár készlet			743	60	Részvénytőke			170000	
Áru készlet:					Hitelezők			127109	13
1. Kész és félkész gépek és füst-szekrények	53658	90			Tiszta nyereség			26229	53
2. Gázfűző és fűtő készülékek	1768	30							
3. Csillárok és világító testek	15742	99							
4. Hydrür	3124	10							
5. Különböző árúk	8506	54	82800	83					
Anyagkészlet			48095	60					
Szerszámgépek, szerszámok, lakás-műhely- és irodai berendezések			29096	12					
Adósok, szabadalmak értéke stb.			162602	51					
			323338	66				323338	66

Arad, 1906. december 31-én.

Gängel Vilmos, s. k.
főkönyvelő.

Igazgatóság:

Sármezey Endre, s. k. Lészay Ottó, s. k. Paikert Henrik, s. k. Ring Géza, s. k. Varjassy Árpád, s. k.
elnökigazgató. vezérigazgató. igazgató. igazgató. igazgató.

Jelen „Mérleg számlát” megvizsgáltuk és helyesnek találtuk:

Arad, 1907. február hó 6-án

A Felügyelő-bizottság:

Fodor Gyula, s. k. Zinner Béla, s. k. Dr. Hász Sándor, s. k.
felügyelő-bizottsági tag. felügyelő-bizottsági elnök. felügyelő-bizottsági tag.

A „Magyar Benoid-gáz részvénytársaság” felügyelő-bizottságának jelentése.

Tisztelt Közgyűlés!

Van szerencsénk a tisztelt Közgyűlésnek jelenteni, hogy törvényszabta kötelességünknek megfelelően az 1906. év folyamán ismételt megvizsgáltuk a társaság ügykezelését, könyveit és számadásait s azokat mindenkor teljesen rendben lévőknek találtuk.

Az igazgatóság által elének terjesztett 1906. évi mérleg-számlát és veszteség- és nyereség-számlát behatóan megvizsgáltuk, az üzleti könyvekkel összehasonlítottuk s meggyőződést

szereztünk arról, hogy azok a törvény és alapszabályok követelményeinek megfelelnek.

Ezek alapján hozzájárulunk az igazgatóságnak az 1906. évi 26229 korona 53 fillér tiszta nyereség hováfordítása tárgyában betérjesztett javaslatához s kérjük a tisztelt közgyűlést, hogy a lefolyt 1906. évre nézve a felmentvényt úgy az igazgatóságnak, mint az alulírt felügyelő-bizottságnak megadni méltóztassék.

Arad, 1907. február hó 6-án.

A felügyelő-bizottság:

Fodor Gyula, s. k. Zinner Béla, s. k. Dr. Hász Sándor, s. k.
felügyelő-bizottsági tag. felügyelő-bizottsági elnök. felügyelő-bizottsági tag.

M e g h i v ó.

A „Magyar Benoid-gáz” részvénytársaság

1907. évi február hó 17-én, délelőtt 11 órakor Aradon, az Arad-Csanádi egyesült vasutak üléstermében megtartandó

I. évi rendes közgyűlésére.

Tárgysorozati

1. Két tag választása a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére.

2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésének, valamint a múlt évi számadásoknak előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozathozatal s az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.

3. Egy igazgatósági tag és a felügyelő-bizottság választása.

4. Az igazgatóság indítványa az alaptőke felemelése tárgyában és az alapszabályok 4. §-ának ezzel kapcsolatos módosítása.

5. Az igazgatóság indítványa az alapszabályok 13. §. 2. pontjának módosítása iránt.

6. Netáni indítványok. 537

A t. részvényesek, kik a közgyűlésen részt venni óhajtanak, kötelesek részvényeiket a le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlést 3 nappal megelőzőleg az Aradmegyei Takarékpénztárnál vagy az Arad-Csanádi gazdasági takarékpénztárnál letétbe helyezni.

Arad, 1907. február 8-án.

Az igazgatóság.